

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhastós petitors egyszeri hirdetésre 15 fill. Többszörös hirdetésre jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Tények.

«Kijelentem azt is, hogy csak addig akarom Eperjes sz. kir. város polgármesteri székét betölteni, míg látni fogom, hogy közreműködéssel e nemes városnak hasznára lehetek, s mihielyt arról győződném meg, hogy egyenes, tiszta, becsületes s egyedül csak e város javát czélzó törekvéseim hajótörést szenvedni kénytelenek, s hogy így e város javán többé sikerrel nem munkálkodhatom: tudni fogom kötelességemet s szívesen fogok helyt adni oly embernek, ki az élet hullámzó tengerén haladó városunk hajójának kormányát erősebb, biztosabb s szerencsésebb kezekkel fogja vezérelhetni, mert akkor is csak az lesz vágyam, az lesz óhajom: adja az Ég, hogy városunk éljen, gyarapodjék s virágozzék!»

1898. február 26-ikán hangzottak el ezek a lelkes, szép szavak városunk új polgármesterének, — *Mandics Edének* — az ajkairól; tehát az a nap, a melyen lapunknak ez a száma megjelen, épen első évfordulóját hozza magával annak, hogy ezeket a szavakat oly igaz örömmel hallhattuk.

Nyugodtan tekinthet vissza az elmúlt első év egész folyamára az, a ki ezeket a szavakat ajkaira vette; nyugodtan és a legteljesebb elismeréssel tekinthetünk vissza az elmúlt első év egész folyamára mindnyájan, a kik ezeket a szavakat mélyen az emlékezetünkbe véstük volt, s a kiknek örömmel kell belátnunk azt, hogy ezek a szavak nem voltak egyszerű, elhangzott ígéretet tartalmazók; — egy, városunk üdvét komolyan óhajtó erélyes férfiú megfontolt szándékát tolmácsolták azok!

Lehetetlen az, hogy az elmúlt év eseményeit egész részletességgel soroljuk fel és méltassuk ezen a helyen, — a melyen pedig semmiről sem irunk soha nagyobb örömmel és szívesebb készséggel, mint vármegyénk és városunk ügyeinek javulásáról, — mégis nagyon rövid tételekben fel akarjuk sorolni azokat a ténye-

ket, a melyek az elmúlt évben arra vonatkozólag fordultak elő, hogy ékesen szóló bizonyosságai legyenek az elől idézett szavak őszinteségének, megfontoltságának.

Lássuk tehát legfőbb vázlatban azt, hogy mi is történt az elmúlt év alatt városunkban?

Megszabták minden egyes városi hivatalnak és hivatalnoknak hatáskörét és jogkörét;

rendezték a városi ügyek intézésében felhalmozódott hátralékokat és az ügyek intézését rendes menetbe hozták;

felépítették a Tarczán a szekér-közlekedésre való nagy hidat;

megépítették a villecshégy-borkúti utat; felépítették s rendbehozták a villecshégyi fürdő- és vendéglői épületeket;

rendezték és felemelték a városi tisztviselők fizetéseit;

ezzel kapcsolatban tanácsilag kimondották, hogy a jutalmazások és helyettesítési díjazások a jövőben megszűnjenek;

rendszeresítették a bérkocsi-állomást; életbeléptették a hordár-intézményt;

az 1893. 5. évre vonatkozó fogyasztási-adók kezeléséből megszerezték a városnak 7000 forintot;

felépítették a városháza udvarán a szükségessé vált szárny-épületet s az adóhivatalnak és a rendőrségnek megfelelő elhelyezését biztosították;

megalkották a színház-alap létesítésére vonatkozó szabályrendeletet;

bevezették a színházba az állandó villamos-világítást;

a városi színházban több fontos újítást eszközöltek s új életre keltették a városi színügyi-bizottság működését;

lépéseket tettek a tulajdon-páholynak a tulajdonosok beleegyezésével való hasznosítására, s lépések megtételét határozták el a tulajdonpáholynak megváltása tekintetében;

újabbán megszerezték a 6 krok (szesz-fogyasztási közs. pótdók) szedhetésének jogát;

házi-kezelésbe vették át a bor- és húsfogyasztási adók, valamint a vágóhid-díjak szedését;

megépítették a gát körtöltését; világítást rendeztek be a volt Beör-féle telken épült telepen;

felépítették Czemetén az erdővéd-lakot; elkülönítették az ápodákat a temetőtől s eltiltották és megfelelő módon kárpótolták a temetések alkalmával való koldulást;

a vám- és helypénzszedésnek és két városi korcsmának kibérlésénél évi 5000 forinttal emelték a város jövedelmét;

eljárást indítottak a várostól elfoglalt területek visszahódítására;

villamos-világítást vezettek be a városháza összes hivatalos helyiségeibe;

jelentékeny megtakarításnak vetették meg az alapját az irodai szükségleteknek árlejts útján történt biztosítása által;

gyökeres változtatást eszközöltek a városi téglavető kezelésében;

alapos rendezés alá vették a város által eddig kiszolgáltató tűzifa kiadásának a kérdését s eddig is jelentékeny megtakarítást értek el;

behozták úgy a gazdasági, mint a közigazgatási ügyekben az irások referáda rendszerét s a rendes jegyzőkönyvvezetést, a mi az elintézés biztosságát és egyöntetűségét van hivatva biztosítani;

kiépítették a felső-körutat s az alsó-körút felerészét s kimondották évről-évre az összes úttek tervszerű kiépítését, illetve ujjaépítését;

ujjaépítették és rendbehozták az elemi csapások által megrongált tűzraklaktanya épületét;

helyreállították a víz által átszakított malom-árkot és körtöltést;

a vízvezeték ügyében keresztülvitték az építés engedélyezése iránt az eljárást úgy, hogy ha az engedélyt tényleg elnyerik, már a tetteles létesítésre kerül a sor;

megnyitották a Petőfi-emlék közelében lévő, már elhagyott kőbányát;

AZ „EPERJESI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A napsugár.

Mint lomha köd — ha ül a tájon

Vorongó őszi reggelen, —

Hitét, reményét egyre vesztve,

Oly néma, bús volt kebelem.

A szürke, lomha köd eloszlik

A fényes napsugár hevén...

Oh szép leány! szívből köszöntlek,

E napot benned meglelém.

Ragyogjon rám szemed sugára,

Mosolygjon csábos ajkad —

S szívemben az ifjú tavasznak

Legszébb virága kifakad.

F.

Az eperjesi jogakadémia legkiválóbb tanára.*

Írta: dr. Horváth Ödön.

Egy nagyszabású tudományos munka szerény munkatársaként sokat kellett foglalkoznom az eperjesi jogakadémia legkiválóbb tanárának: *Csupka Andrásnak*

* Források: Családi okiratok. L. (Lisznyai) K.: Űdvözlő dal tek. Cs. A. jogtanár úr névnapjára. Eperjes, 1839; Gyászjelentés. Eperjes, 1851. *Hassánzky F.*: Gyászbeszéd néhai tek. és tiszts Cs. A. hités-ügyvéd, eperjesi kollégiumi jogtanár s cs. kir. megyei törvényszéki ülnök úr emlékére: július 19-ikén, 1852. évben, elmondva; ezzel együtt: *Schmidt T.*: Tek. és tiszts Cs. A. úr hamvaitra. Eperjes, 1852.; *Vandrák A.*: Az eperjesi ker. ág. hitv. ev. Kollégium történetének vázlatos rajza. Eperjes, 1867.; *Ugyanez angolul is Pulszky A. és Dally Gy. töl.*; *Pulszky F.*: Életem és korom. I., Budapest, 1880.; *Vahót Gy.*: Vahot I. emlékiratai. Budapest, 1880.; *Vicay T.*: Emlékezés Vandrák A. akad. lev. tag felett. Budapest, 1886.; *Horváth O.*: Az eperjesi ág. hitv. ev. jogakadémia múltja és jelene. Kassa, 1886.; *Petrák G.*: Magyarország bibliographiája. Budapest, 1888-92.; *Szinyei J.*: Magyar irók élete és munkái. II. kötet. Budapest, 1893.; *Váradny G.*: Hulló levelek. I., M. Sziget, 1890.; *Hörk J.*: Az eperjesi ev. ker. Kollégium története. Kassa, 1896.; *Szabó M.*: Az eperjesi Kollégium. «A mi otthonunk 1894-ik évf. 5. 6. sz.»; *Horváth O.*: Protestáns vallásfelekezeti által fenntartott jogakadémiák. «A felső oktatásügy Magyarországon» cz. műhen. Budapest, 1896.

az emlékezetével s nagy lelki gyönyörűséggel mélyedtem belé ama kiváló érdem tündöklő fényének a szemlélésébe és csodálatába, a melyet ez a férfiú az eperjesi jogakadémiának és az egész Kollégiumnak felvirágoztatása, valamint az egész hazai jogtanítás és jogi szakmúveltség előmozdítása körül szerzett s a mely elhalványodhatni nem fog soha!

Alkalmoszerűnek tartom, hogy ennek a nagy tanárnak és kiváló jogásznak, ki egykor egész nemzedéket nevelt hazánk jogának és alkotmányának lelkes védőjévé, s ki oly méltó tagja volt annak a valóságos trífóliumnak, a mely a hazai protestáns tanügy terén egykor oly nagy eredményekkel tette nevét örökké feledhetlenné s a melyhez kivüle *Kövy* és *Dosa* tartoztak, — életrajzi adatait rövid összeállításban itten szintén bemutassam.

Csupka András szül. 1796. decz. 14-én, Rankon, Abaúj-Tornavármegyében. Hasonló nevű atyja ág. hitv. ev. lelkész (anyja: Egyed Zsófia) volt, kitől az ifjú az első alapos oktatást nyerte. Mikor atyját 1806-ban Kapi-Németfalvára (Sárosvárm.) lelkésznek hívták meg, fiát az ősi eperjesi ág. hitv. ev. Kollégiumba vitte. Neveltetése általában szigorú és puritánul egyszerű volt, a mi kétségtelenül befolyással volt későbbi egyszerű, igénytelen és önzetlen természetére. Tanulmányai alatt különösen a latin nyelvben tüntette ki magát s szorgalma és példás magaviselete által úgy tanárainak, mint a Kollégium akkori felügyelőjének: *Pulszky Károlynak* valóságos kedvence lett.

Mikor Eperjesen a bölcsészeti és teológiai tanulmányokat elvégezte: 1816-ban Sárospatakra ment, a hol a jogot hallgatta és pedig az országghírű *Kövy Sándor* professzor alatt, a kinek tanítványa tehetségei s buzgalma iránt táplált elismerését leginkább jellemzi a *Csupkára* vonatkozólag tett nyilatkozata, illetve róla

adott bizonyítványa, a melyben azt mondotta felőle: «si me non superat, certe adequat».

Az ügyvédi oklevélnek 1821. szept. 28-án történt elnyerése után Eperjesre jött, hová időközben atyja is áttette lakását s hová az itteni Kollégium iránt mindenkor érezett szeretete és halála is vonzotta. Ebben az időben történt, hogy *tomkaházi Tomka István*, a jeles eperjesi ügyvéd, ki az eperjesi Kollégiumban 1815-től a jogi tudományok tanára volt, ettől az állástól visszalépett, minek következtében a jogi tanításban pár évi szünet következett be. A Kollégium fenntartó testületének s különösen felügyelőjének figyelme a tehetséges s csakhamar igen jeles ügyvéd hírében állott *Csupkára* fordult, a ki 1822. szept. 9-ike óta csakugyan a jogtudományok tanára lett; harmincz esztendőig tartó buzgó tanári működésével, tudásának, szakismeretének gazdagságával, lángoló ügyszeretettel, önzetlen lelkiismeretes tevékenységével, az ifjúság iránt mindenkor tanúsított kiválóan gyöngéd, igazságos és mégis szigorú bánásmódjával oly különösen jó hírnévre juttatván az ősi tanintézetet, hogy az ország minden részéből nagy számmal sereglett köréje a jogtanuló ifjúság, a kikkel a tanulmányokkal való foglalkozás ideje alatt keletkezett gyöngéd és benső köteleket szíves előszeretettel ápolta és tartotta fenn azután is, hogy az illetők a tanintézet falai közül távoztak.

Állását hosszú ideig minden fizetésre való igény nélkül töltötte be. Magyarzataihoz semmi kézikönyvet nem használt, hanem a hallgatók lejegyzétek előadásait s e jegyzetektől készülték a felévi vizsgálatokra, valamint a gyakorta tartott colloquiumokra.

Ezek a jegyzetek szabatos viládséggel, tömören és mégis könnyen megérthető világossággal s helyes felosztással tárgyalják a jogi tudományok előadott anyagát. Tanítása igen eredményes volt, a minek nem-csupán a tudományok forrásainak és anyagának alapos

ideiglenesen bevezették a városi tánc-terembe a villamos-világítást; lépéseket tettek a városi kórháznak a nyilvánossági jelleggel való felruházása iránt; megkapta a város az állami erdőhivatalt; felszerelték és megnyitották a gyermek-játszóteret;

telefonhálózatot létesítettek a városházán.

Ime — egyebet nem is említve — ezek azok a száraz valóságban előadott tények, amelyek maguk beszélnek a legszebben, a legékebben s a melyek igazán legméltóbb ki-egészítői a ma egy év előtt hallott szép igéretnek!

Lelkünk őszinte örömeivel konstatáljuk ezeket a tényeket s mi sem kívánhatunk egyebet, mint azt, hogy a lelkes, kitartó, bizalmunkra és támogatásunkra annyira érde- mes munkának és törekvésnek méltó folytatása legyen a jövő, hogy így a mi szeretett városunk igazán «éljen, gyarapodjék és virágozzék!»

(-h.)

Levél a „Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet” érdekében.*

Tekintetes BEÉR FERENCZ tanár úrnak, mint a Sárosi Hírlap felelős szerkesztőjének

Eperjes.

Tekintetes Felelős-szerkesztő Úr!

A «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet» központi igazgató-választmánya, alulírott napon tartott gyűlésében szükségesnek látta azt, hogy a Sárosi Hírlap 1899. évi február hó 19-ikén kelt 8-ik számában, a hírek rovatának első pontja alatt az egyletre vonatkozólag megjelent közleménnyel foglalkozzék s hogy arra az alábbiakban válaszal, illetve helyreigazítással szolgáljon, mivel ez a közlemény — a körülményekkel nem teljesen tájékozottaknál — esetleg az a feltevést keltheti, hogy az egyleti ügyek vezetése és különösen az egyleti számadások egybeállítása körül talán a kellő gondosságot be nem tartották s esetleg alkalmas lehet arra is, hogy az egylet iránt a közönség részéről tanúsított meleg érdeklődést csökkentse s hogy így ártalmára legyen az egész egyesületnek.

Az egyleti számadásokra vonatkozólag tett arra a megjegyzésre, hogy: «az eredmény még fényesebb is

* A «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet» titkára f. évi február hó 21-ikén az egylet igazgató-választmánya nevében a kérelemmel fordult a Sárosi Hírlap felelős szerkesztőjéhez, hogy az itt közölt helyreigazító levélnek a S. H. február 26-ikán megjelenő számában, egész terjedelmében, díjtalanul helyet adni sziveskedjék s a mennyiben ez bármily oknál fogva teljesíthetőnek nem találhatók, kérte a szerkesztőségnek erre vonatkozó értesítését, «hogy annak nyilvánosságra való hozatala felől más úton gondoskodjunk». Az említett lap felelős szerkesztője február hó 23-ikán kelt s a titkárhoz intézett levelében azt írta, hogy: «a hozzám küldött nagybecsű helyreigazító levelet, ha egész terjedelmében nem is, de a dolog lényegét illetően, feltétlenül közölni fogjuk». Mivel az egylet igazgató-választmánya slyt fektet arra, hogy a helyreigazító levél egész terjedelmében nyilvánosságra hozassék, az egylet titkára lapunkhoz fordult azzal a kérelemmel, hogy a közölt levélnek egész terjedelmében helyet adjunk. Lapunk, — teljesen menten minden személyes tekintetektől, — minden jó és nemes ügyet a legmesszebb menő jóakaró pártfogásában kívánván részesíteni: a kérelemnek szíves készséggel adott helyet, már csak azért is, mert a «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet»-et társadalmi életünk olyan kiváló és nemes intézményének tartja, hogy annak az érdekeit előmozdítani kedves kötelessége volt és lesz is mindenkor.

A szerk.

ismerete, valamint az az állandó és folytonos ellenőrzés képezte az okát, a mely alatt tanítványait s ezeknek munkálkodását szüntelenül tartotta, hanem — mint egyik volt tanítványa olyan szépen és igazán írja — az is, «hogy az ifjúságnak, melynek jellemfejlődésére is minél inkább hatni óhajtott, a tanulmányokban való előhaladása körül kifejtett nemes versenyében a leg-főbb rugó mindenkor épen a Csupka becülésének a kérdése és megtartása volt.

Az elméletileg megtanultaknak gyakorlatilag való alkalmazása és így alaposabb elsajátítása végett vezette és fejlesztette az ifjúság körében fennállott «Tárca-vármegye»-t, melynek eszméje és mintája kétségtelenül Könyv-től származott, a Sárospatakon 1813—1822-ig fennállott s ekkor felsőbb renddeléssel beszűntetett «Pánczélvármegye»-ből.

Tanári teendői mellett kerületi ítéltáblai ügyvéd-ként is működött s mint 25 éves ügyvédi működésére vonatkozólag a kerületi ítéltábla részéről 1847 évben (június 19.) nyert nagyon meleg hangon szerkesztett bizonyítványt mondotta: «a rája bízott igen számos, gyakran legszövevényesebb s legnagyobb érdekű perekben mindig legtisztább szándékkal, fáradhatatlan szorgalommal s kellő belátással eljárva: mind törvénybeni kitűnő jártassága, mind erkölcsi magaviseletének ernyedetlen példás becültelessége által úgy a benne bízott ügyfeleknek, valamint az eljáró törvényszékek... teljes megelégedését elnyerte». Ebben a minőségben 26 éven át ügyvédsége volt az eperjesi Kollégiumnak, különösen kiváló érdemeket szerzve a tanítványok anyagi viszonyainak rendezése körül. Eperjes sz. kir. városnak — mely sietett is őt polgárai sorába igtatni, (1843-ban) — ügyei intézésében mindenkor buzgó részt vett.

Még 1830-ban megnősült s nőül vette *Alleman Friderikát*, kivel egész haláláig a legboldogabb házasságot élte.

lehetne; legalább nekünk úgy tetszik, némely tételnél megtakarítások lehettek volna eszközölhetők», azt felelhetjük, hogy az egylet a legnagyobb közö- nettel fogja venni bárkitől a jóindulatú tanácsot és szíves segítséget arra nézve, hogy az a törekvés, a mely az egyletet abban a tekintetben állandóan vezeti, hogy minél kisebb fenntartási költség mellett minél intenzívebben oldja meg az előtte álló s anyagilag is felette terhes feladatát, — mindinkább célravezessen.

Egyszerűen felfogás dolgának tartja az igazgató- választmány azt, hogy a Királyné halála alkalmából kiadott 50 frtot kifogásolja a cikkkiró, azt mondván, hogy: «más intézetek alapjait növelték, hogy a Királyné nemes törekvéseit s ezek között a jótékony- ságot az ő nevében gyakorolják, a S. N. E.-nek ellenben csak kiadás-rovatában szerepel a szomorú emlékeztető tény». Egyletünknek nyomban a gyászeset után tartott ünnepi közgyűlése nem akarta nemzetünk védőangyalának az emlékeztetőt azzal örökíteni meg, hogy közönségünkhöz kéresekkel forduljon új alapít- ványok létesítése céljából, hanem ezt a csekély adom- anyt szánta reá, nem a «szobor-alapra», miről cikkkiró- nak tudomással kellett volna bírnia, ha máshonnan nem, legalább az erre vonatkozó hivatalos nyugtá- zásból és egyleti felhívásokból, hanem a magyar nők kezdeményezésére és országos szövetkezésük alapján létesült «Érzsébet királyné-alap» javára, mely tudva- levőleg csak részben szolgál a szobor költségeire s a melyre ezenkívül nemcsak igazgató-választmányunk tagjai között hanem közönségünk körében is külön gyűjtést eszközöltünk, maig is az levén meggyőződé- sünk, hogy a magyar nők ez együttes mozgalmában való részvételünk: egyszerű hazafis kötelességünk volt. Hogy a szomorú emlékeztető tény a mi egyletünknek «csak kiadás-rovatában szerepel», ezt csak a viszony- nyokkal általában nem ismerős cikkkiró állíthatja. Ez a szomorú esemény döntő fordulatot hozott létre az egylet egész történetében és pedig nem csupán azért, mivel sikerült a legfelsőbb engedélyt elnyernünk arra nézve, hogy a megdicsőültnek nevével nevezzük ezután egyleti árvaházunkat, hanem azért is, mert épen a Királyné nagy nevének megörökítésére irányuló törek- vésünknek sikerült azt a sokkal helyesebb és ered- ményesebb módját megtalálnunk, hogy vármegyeink törvényhatósága, egyletünkkel közösen, tizenöt alapít- ványi helyet létesített, a melyekhez újabban a Nagy- Sárosi Múmalom hasonló alapítványa fog járulni.

Hogy a kimutatás «itt-ott szűkszávu», az lehetséges. Hangsúlyoznunk kell azonban azt, hogy ez tökéletesen az 1863—64-ik évre kiadott, tehát több mint 30 év óta állandóan használatban lévő és senki által soha sem kifogásolt forma szerint készült, s hogy ennek célja nem az, hogy — mint cikkkiró mondja — a «laikus»-nak minden tekintetben részletes felvilágosítással szolgáljon, hanem, hogy az egylet tagjait és barátait, az eszközölt pénztárvizsgálat alapján, az egy- let vagyoni viszonyai felől röviden tájékoztassa, addig is, míg a közgyűlésen a zárószámadás részletes tár- gyalás alá kerül. Cikkkiró valóban «laikus» egyletünk- nek az ügyeiben, mert a ki azokkal csak a legtavo- labbról ismerős, az tudja, hogy a kérdéses 300 frtnyi követelés nem más, mint az egylet által még 1877-ben örökölt ama követelések egyike, a mely évek hosszú sora óta behajtás alatt áll s a mely — mióta az egylet jelenlegi nagyérdemű pénztárosa készíti a vagyoni- kimutatásokat — tehát 1892-ik évre vonatkozó kimuta- sunktól kezdődőleg, évről-évre állandóan ott szerepel az egylet vagyoni kimutatásaiban s állandóan tárgyát képezi a számvizsgáló-bizottság, valamint a jogtaná- csi jelentéseknek. Hogy ennek folytán ez a «követe- lés» az 1896-ik évben kiadott «egylet történetének még el nem adott példányai» nem lehet, azt mindenki tudhatja; tudhatja márcsak azért is, mert nem képzelt- hető józanon szerkesztet számadás, a melyben «a tör-

Sárosvármegye közönsége, — «tekintve azon el- tagadhatatlan sikert, mely sok jeles honfiakban, mint egykori tanítványaiban mutatkozik», — 1845. jan. 24 én táblabírójának választotta. Hasonló megისტeltetésben részesült Borsodvármegyétől is. (1845. jan. 11.) 1848. nov. 10-ikén pedig Sárosvármegye közönsége a tanúk meghiteltesítését eszközölő választmány állandó tagjává küldötte ki.

Munkája: «Occasione, qua illustr. dn Joann. Péchy de eadem... in incl. com. Sarosiensis in officii supremi comitis, titulo administratorio clementer collati anno 1823. die 1. octobris m. 1. r. civitate Eperiesi installatur, cecinit nomine collegii evangelicorum Eperiesiensis introitus». Kedvelt alkalmi költő híreben is állott; latin nyelven írott ily költeményeit igen szívesen olvastatták.

Életének utolsó évében cs. és kir. ülnöke volt a megyei törvényszéknek s az ez állásával járt nagy- mértékű elfoglaltság az ő lázas tevékenysége és határ- talan buzgalma mellett, jelentékenyen hozzájárult élet- erejének meggyengítéséhez. Iróasztalánál ülve, munka közben halt meg 1851. július 9-ikén. Egy év múlva: 1852. július 19-ikén az eperjesi Kollégium nagytermé- ben, az iskolai közvizsgálatok alkalmával, díszes emlé- ünnepe rendeztek a nagy tanár és tudós tiszteletére, a melyen a gyászbeszédet *Hasslinsky Frigyes* kollé- giumi igazgató mondotta, emléksérvét pedig *Schmidt Titusz* joghallgató adta elő.

Ez a vázlatos előadás, ez a rövid kis életrajz is csupán arra szolgáljon, hogy hálás kegyelettel és el- ismeréssel gondoljunk vissza arra a nagy férfúra, a ki a mi városunk és vármegyeink életében, sőt egész jogi oktatásügyünk terén oly jelentékeny feladatra hív- tott ősi jogakadémiánk alapjainak legkiválóbb meg- építője és megszilárdítója volt!

ténet el nem adott példányai»-t ezen a címen köny- velhetnék el és az egylet vagyoni állapotában így szerepeltetnék. A Történetet az országos ezredéves ünnepek alkalmából, felsőbb felszólításra, adta ki az egylet, alulírott tisztviselőjét kérvén fel az annak meg- írásával járó teendőknél szíveségből való ellátására. Hogy ennek kiadása az egyletre nézve jelentékenyebb anyagi teherrel nem járt, azt szintén mindenki tudja, a ki fáradságot vesz magának arra, hogy az egylet erre vonatkozó adatait figyelme méltassa, mert nem lesz előtte ismeretlen az a körülmény, hogy a vár- megyei főispán úrnak, nemkülönben az egylet elnöké- nek és titkárnak ebből az alkalomból s lényegileg erre a célra tett alapítványai, a titkár által erre a célra rendezett szineloadás jövedelme, nemkülönben a Történet példányainak eddigi eladásából befolyt jöve- delem annak költségeivel csaknem teljesen egyenértékű.

Helyreigazításaink kapcsán lehetetlen, hogy azt a kérést ne koczkaztassuk, hogy egyletünk ügyeinek tárgyalásánál és bírálatánál sziveskedjék mindenki rész- letes és alapos információkat szerezni magának, a mit a legnagyobb nyilvánosság mellett s törvény- hatóságunk első tisztviselőjének állandó részvételével működő egyletünk tisztviselő-kara mindenkinek a leg- készségesebben bocsát bármikor rendelkezésére s szí- veskedjék mindenki oly jóindulatot tanusítani, mint a milyet ez az 1861. márcz. 23-ika óta működő áldásos egyesület a maga nemes céljaival és önzetlen törekvései- vel mindenki részéről megkívánhat és meg is érdemel.

A «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet» igazgató- választmányának 1899. február 21-ikén tartott üléséből.

Teljes tisztelettel:

(P. H.)

Dr. Horvath Ödön s. k.,
jogkari dékán,
mint az egylet titkára.

A Sárosvármegyei Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet 1897/98. üzletévi számadása.

Az emberek anyagi jóléte attól az aránytól függ, mely- ben a fogyasztók a fogyaszthatóhoz állanak. Ezen arány pedig a legszomorúbb gazdasági jelenség, mert «sok az ember, kevés a fóka». A fókák számát: a fogyasztásra fordítható erőket gyarapító tényezők sorá- ban foglalnak helyet az angol- és németországi minta után alakuló fogyasztási szövetkezeteink is, a melyek segítségével a fogyasztók szükségleteiket közvetlenül a termelőtől, a gyárostól szerzik be és mellőzik a keres- kedelem közvetítését, melynek nyereségét akként fog- ladják le a maguk számára, hogy szükségleteikhez a kereskedelem által bevett árnál jóval olcsóbban jutnak.

Ily irányban működik a «Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület» legnemesebb alkotása: a «Sárosvármegyei Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet», melynek célja a tagokat mindennemű szükségletekkel ellátni, minden- nemű terményeiket értékesítésre elvállalni vagy azok értékesítését közvetíteni, fiók-fogyasztási szövetkeze- tek alapítani s szükségleti cikkekkel ellátni, üzemeiket ellenőrizni s irányítani.

A mi ezen rövid életű — 1897. évi szeptember hó 1-én létrejött — szövetkezet első üzletévi jelentésé- ből legelőször szemünkbe szökik, ez a szövetkezet életrevalósága.

Immár 2100 tagja van, kik vármegyénk összes vidékeit képviselik s a kik közül majdnem 50 eperjesi lakos. Tagul községi fogyasztási szövetkezet és minden sárosvármegyei birtokos vagy földbérő léphet be azon feltétel alatt, hogy 100 k. holdig terjedő birtok után 1, az annál nagyobb, de 200 holdat meg nem haladó birtok után 5, végül a 200 holdon felüli birtok után 10 üzletrészt egyszerre vagy 5 részletben 6 hónap alatt befizetni tartozik. Az üzletrész 10 koronában van meg- állapítva s a tagok felelőssége a szövetkezet adóssá- gaiért az üzletrész egyszeres értékén túl nem megy.

1898. üzletévi forgalma elérte bevételben a 138,786 frt, kiadásban pedig a 136,482 frtnyi tekintélyes össze- get. A főbb cikkekből közvetített: lóhere-, luczerna-, répa- stb. magvakban 120, mütrágyában 10,400, élle- mezési tengeriben 3000, liszt- és korpában 4600, petro- leumban 500, rizsben 220 és kávéban 21 métermázsát.

Vagyonmérlege 2996 frt 92 kr. tiszta nyereséget tüntet fel, noha a kezdet nehézségei miatt sok — a jövőben többé vissza nem térő — kiadást teljesítenie kellett, noha üzletőkéje csakis az üzletrészekre befizetett 9680 frtból állott és a kiszolgáltattott cikkek ára ala- csony, sokszor az önköltségnél nem nagyobb volt.

A szövetkezet humanisztikus jellege, melyet az alapszabályok azon intézkedései biztosítanak, hogy a tiszta nyereségből a tagoknak legfeljebb 4% nál nem magasabb kamat adható teljesen kifizetett üzletrészeik után, hogy a felügyelő-bizottság díjtalanul végezi fel- adatát s az igazgatóság tagjai közül csakis az ügy- vezetők részeltethetők szerény jutalékban, a február hó 27-ikén tartandó közgyűlést azon szerencsés helyzetbe juttatja, hogy a tiszta nyereséggel az üzlet alapjait meg- szilárdíthatja. Az igazgatóság javaslata ugyanis így szól: 126 frt 20 kr. az üzletrészek utáni kamat kielégítésére, 320 frtnyi igazgatósági jutalék, melyről az igazgatóság lemond, a szövetkezeti alkalmazottak külön jutalma- zására, 1000 frt tartalékalap képzésére, 1550 frt 72 kr. pedig új számlára átvendő összegül szolgáljon.

Azonban ezen szövetkezet életrevalóságának leg- fényesebb bizonyítéka az az elismerés, melylyel vár- megyénk határán túl is neki a közgazdák adóznak, mint ezt *Mailath József* gróf «A városba özőnlés és a falusi tűzhely védelme» című értekezésének követ- kező szavai is igazolják: «Gondoljunk csak arra, hogy péld. a sárosvármegyei gazdák eperjesi szövetkezete a falusi népet már mütrágyával látja el. Azzal javítja a földet.»

(-J.)

vezetése alatt, az egész országban egyszerre eszközöndőnek rendeli. Ilyképen az 1900. évi január hó elsején megtartandó népszámlálás előkészítésére már megkezdődtek a munkálatok a kir. statisztikai hivatalban.

* **Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-Ifjak Egylete** 1899. évi február 22-én, saját helyiségeiben, felolvasással egybekötött társasestét rendezett, melyen *dr. Körösy György* tartott előadást a csillagászat köréből számos vetített képpel és egyéb demonstrációval.

* **Petroleum vármegyénkben.** A magyar kormány által is támogatott «belga társaság» felsőbb engedéllyel még a múlt évben A- és F.-Komárnik községek határaitól petroleum-források feltalálására célzó fúrásokat eszközöltetett, melyek később valami pereskedés miatt be lettek szüntetve. Az előfordult jelek a fúrások alkalmával, a talaj minősége, alkatrészei arra engedtek következtetni, hogy az említett vidéken, de talán az egész felső-Makoviczán bő tartalmú petroleum-forrásoknak kell lenniük. Ezt a feltevést megerősíti az a körülmény, hogy a Kárpát-hegységben, melyhez a makoviczai hegyek láncolatai is tartoznak, sok helyütt akadnak petroleumra, másrészt a közeli Galicziában gazdag források vannak, a galiczi talaj pedig egyforma a felső-makoviczaiával. A tavasz beálltával a félbemaradt fúrások ismét kezdetüket veszik s lehet, hogy azokat fényes eredmény fogja jutalmazni, mely esetben nagy áldás háramlanék a szegény, elhagyott vidékre és népre.

* **Kivándorlás Amerikába.** Az amerikai kivándorlás a Makoviczán s különösen annak felső határszéli vidékein mind nagyobb méveket ölt, úgy, hogy vannak községek, hol javakorbeli férfi-lakos alig található; az mind Amerikában van. Érdekes és nem ritka eset, látni tavaszszal és nyáron, a mezői munkák alkalmával, hogy azokat a munkákat, melyek különben férfierőt igényelnek, u. m. szántást, vetést, aratást az asszonyok végzik. Ennek az elszomorító jelenségnek az oka csak a nép rendkívüli szegénységében és nyomorában rejlik, mi miatt helyzete javítására a tengeren túl keresi szerencsét és nem eredmény nélkül, mert szép összeg pénz érkezik onnan. A kivándorlás miatt cselekedés és munkaerő dolgában úgy van a makoviczai gazdálkodó, hogy gyakran a legnagyobb utánjárás mellett sem képes idevaló eselődöt kapni s lengyeleket kénytelen szolgálatba fogadni.

* **Influenza az iskolában.** Lemesen az állami iskola növendékei között az influenza oly nagy mértékben lépett fel, hogy 125 növendék közül egyszerre 85 beteg fekszik. Szórványosan betegeskednek fültörmirigylobban is.

* **A bártfai ág. h. ev. egyházak** a múlt év végén elhatározták, hogy közös kántori állomást szerveznek. Kirták a pályázatot s a próbatételre megjelent négy jelölt közül *Schimkó János* selmeczbányai segédtanítót választották meg általános szóféltességgel.

* **Az Eperjesi Kuglizó-Társaskör** f. hó 18-ikán a Mayer-féle vendéglőben igen sikertűlt társasvacsorát rendezett, a melyen *Semoligovics Szilárdra*, a társaskör lelkes s buzgó elnöke és *Husz Armin* pénztárosra s a választmányra meleg tósztok hangzottak el. A társasvacsorán a tagok közül ötvenen vettek részt. Mayer konyhája az alkalommal is jó hírűhez méltónak bizonyult. Alexy zenekara mellett soká mulatott a társaság.

* **Erzsébet királyné Magyarországon való tartózkodásának adatait** felette érdekes és becses összeállításban olvashatjuk abban a nagyszabású emlékbeszédben, a melyet a kolozsvári Ferencz József-tudományegyetem Erzsébet gyásznapján *dr. Márki Sándor*, a történelem tudós tanára tartott s a melyet méltán a legkiválóbb szónoki műremek sorába lehet számítani. «A királyné... — így mondja egy helyütt a beszéd, — voltaképp csak Gödöllő és vidéke népét ismerte... Negyvennégy évi házassága alatt mint császárné mindössze 114, mint királyné 2549 napot, tehát hét évnél csak valamivel többet töltött hazánkban; azaz hatszor annyit időzött a külföldön, vagy a mellőzetése miatt panaszkodó másik országban. 1854—65-ig csak egyszer, 1866—1898-ig, az utolsó évet kivéve, minden évben, összesen 62-szer járt nálunk; legkevesebb időt (6 napot) 1871-ben, legtöbbet (220-at) 1868-ban időzött Magyarországon. «Itt örökké szabadnak érzi magát az ember», — mondotta volt Jókaihoz (1873. jan. 8)... Királyné korában csak egyetlen egyszer (1869-ben) lehetett rábírní, hogy hivatalos körutat tegyen. Ez hazánkban Horvátországgal való ki egyezésekor történt, de Zágrábból négy nap múlva akkor is hazasietett Gödöllőre. A 2549 napból 69-et kivéve, itt és Budapesten töltött; öt hétig üdült egyszer (1887.) Mehádián, negyedfél (1895.) Bártfán; egyszer járt Zágrábban és Fiumében. Különben sehol sem mulatott Magyarországon, ... a még soha nem látott Erdélyen (1887. április 16.) éjjeli gyorsvonaton utazott keresztül, a Magas-Tátra alatt pedig (1895. jul. 23.) olyankor, mikor az eső miatt nem gyönyörködhetett benne».

* **A bölcsészeti jogtudomány történelme** (kérdések- és feleletekben) című, közelébb megjelenő műre hirdett előfizetési felhívást *Stehr D.* könyvkereskedése és kiadóhivatala. A mű ára 80 kr. lesz.

* **Megrugta a ló.** *Hruscsák Antal* kovács-inas két malacot hajtott a Lőcsei-úton, utána jött szekerével *Liszkovszky Marczin* színye-újfalusi gazda. A fiú, a mint a malacokat egy bottal megütötte, megijesztette az egyik lovat, mely a fiút jobb-halántéknál megrugta. Életveszélyes sérüléssel a városi kórházba szállítottott. A rendőrség megindította az eljárást annak kiderítésére, hogy ki a hibás?

* **A triumvirátus.** Jelentettük olvasóinknak, hogy e hó 16-ikán *Kovács Béla* üvegkereskedése ismeretlen tettesek betörték s onnét mintegy 110 frt értékű árut elvittek. A rendőrség a tetteseket *Knapik János*

és *Varga Fábán* csavargók személyében kinyomozta és *Burik Iván* faczér szabó-inással együtt — ki a betöréstről tudott — letartóztatta és az ügyészségnek átadta. A Varga Fábán Bástya-utca 2. sz. a lakásán megtartott házmotázás alkalmából a padláson Kovács Béla ellopott összes árut megtalálták. Kiderítette továbbá a rendőrség, hogy e három jómadár egymással szövetségbe, betört a Fő-utca 52. számú ház pinczéjébe, onnan tojást, almát és egyéb élelmi-cikkeket loptak; megkísérelték a betörést a Magyar-utca 19. sz. házba, de onnan elriasztattak; elloptak egy télikabátot a Fő-utca 87. számú házából. A társaság legifjabb tagja, Knapik János, az utóbbi időben már egészen nagyvárosiasan kezdett dolgozni: ugyanis besurrant az előszobáig, elvitte a kulcsot és várta, míg az illető lakó — a nélkül, hogy a szobát bezárta volna — hazulról eltávozott, s akkor szerencsétlen a lakást, és a mit ott talált, persze elvitte. Egy egész csomó különféle szoba-, kapu- és pince-kulcsot találtak nála.

* **Öngyilkossági kísérlet.** *Varga Jánosné*, boltiszolga neje, f. hó 24-ikén bejelentette a rendőrségnek, hogy férje előttevaló nap hazulról eltávozott s azóta vissza nem tért. A rendőrség sejtette, hogy az eltűnt öngyilkosságot fog elkövetni, mert ellene orgazdaság bűntette miatt följelentést tett az ügyészséghez. Mielőtt a rendőrség a körözést foganatosította volna, hírül hozták, hogy a Salgó-híd alatt egy ember eszméletlen állapotban fekszik. Az illetőt, Varga János személyében, beszállították a kórházba, honnét azonban csakhamar ki fog szabadulni, mert denaturált-szeszszel kevert pálinkával akarta magát megmérgezni s így komolyabb baja nem lesz.

* **Megkerült.** *Mihalek Anna* 14 éves iskolás-leánykát — kinek eltűnését múlt számunkban jeleztük — Hétfáron szülőinél megtalálták.

* **Eltűnt.** *Rubicskák Jánosné* szül. *Firment Zsuzsanna* bejelentette a rendőrségnek, hogy férje — a ki ács — e hó 12-ikén családját hátrahagyva, hazulról eltávozott s azóta vissza sem tért. Föltalálása iránt a rendőrség a szükséges intézkedéseket megtette.

* **Elvesztett arany-patkó.** *Gutmann Malvin* kislebeni lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy a Fő-utczán e hó 21-ikén elvesztett egy arany, ketté nyitható patkót, gyémántokkal kirakva s középen lótejjel. Megtalálójá jutalomban részesül.

* **Aszurbanipal.** Volt a kajundzsi palota falában egy márvány-dombormű. Ma a British múzeumban van. Aszurbanipal királyt ábrázolja, a mint egy szőlőlugas árnyagán fekszik; előtte magas, ékes széken ül a felesége, körülöttük szolgálak, legyeznek a hűsítő fenséget; éltel hoznak mások, szőlő a lant, peng a czitera. Ó felségei egy-egy csészét tartanak kezökben. Ajkukhoz emelik. Így emelik immár kétezer éve, fáradhatatlanul költáikait, melyekben nincs egyéb, mint por, a mit belehordott a szél, a mi beleülepedett ott a múzeumi termekben, finom, könnyű, fehér por, lágy és plasztikus. Hány költő zengette meg a maga korában e szobrász-remeket, mely most egy múzeumi szám, egy adat az emberiség fejlődésének történetében. A nagybecsű relief legtekéletesebb reprodukcióját a «Nagy Képes Világtörténet» most megjelent 13-ik füzeté adja közre. Egy füzet ára 30 krajczár. Megjelen hetenként egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. ker., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

* **Az Olcsó-Könyvtár új sorozata.** A könyvolvasási kedv növekedésével természetszerűleg együtt jár az olcsó gyűjteményes vállalatok keletkezése is. Az Olcsó-Könyvtár a legrégebb ilyen vállalatunk, mely egyesíti magában a hazai és külföldi irodalmak minden fajta jobb és érdekesebb műveit. Ime új sorozatában a világirodalom jelesebb elbeszélői közül találkozunk «Eliot»-val, a kinek «Bede Ádám»-ját (621—630. sz.) Salamon Ferenc fordította le annak idején a Kisfaludy-Társaság számára. Egy másik sorozat (647—660. sz.) «Thakeray Hiúság vására» a nagy angol regényíró legolvasottabb munkája. A színművek sűrűn szerepelnek az Olcsó-Könyvtárban és ezúttal is Berczik Árpádtól «Protekczió» (638—640. sz.), Björnsterne-től, a norvég leg-nagyobb drámaírójától «Leonarda» (635—637. sz.), és az angol Bayle-től «Az esernyő» (631—632. sz.) címzen kapunk drámai műveket Rousseau «Társadalmi szerződés»-e (641—643. sz.) amaz eszmék harcát indította meg, melyek a múlt század végén a világot megújított és megtisztított voltak. I. Frigyes Vilmos életéről igen találó jellemképet fest egyik füzetben (633—634. sz.) Ballagi Aladár. Felette érdekes Radnai Rezső terjedelmes tanulmánya: «Eszétikai törekvések Magyarországon» (644—646. sz.), mely a magyar irodalom-történet egy meglehetősen ismeretlen világot deríti föl. Az Olcsó-Könyvtár új sorozatának egy-egy száma ára 10 krajczár.

* **Kávétalunk,** a mely nekünk oly nélkülözhetlennek látszik, a valóságban csak a divat és megszokottság készítménye, a melyet történelmileg követnünk elég érdekes. Mint ismeretes, a törökök a «fekete italt», mely náluk az eltiltott borévezet pótléka volt, hozták be a Nyugaton, és az Párison és Bécsen át a tizenhetedik század végén lassankint divatba jött. De csak lassankint, mert ezen fözet sokáig nem ílezt, sőt eleinte «visszataszító» találták. És mit nem visz kereszttel a divat, és végre is az idegizgató kávé élvezetéhez való hozzászokás nem volna olyan sajnálatos, ha — fájdalom — rövidesen nem mutatkoztak volna annak nagyon szomorú következményei. Már a múlt század közepén hírneves orvosok a bakbávé hatásaképen az ideg- és szív működés benuálási jelenségeit mutatták ki; és mióta 1820-ban a coffeint felfedezték, biztosan tudják, hogy ezen jelenségek, habár csak kis adagokban, rendszeresen a kávébávéval bevett kávémelegre vezethetők vissza. Azonban dacára minden orvosi, gyakran a legsürgősebb óvásoknak, a rendszeres kávéivás szokása mind-

jobban elterjedt, főleg bizonyára azért, mert a már kéznél levő ízet-szokás helyett nem tudtak teljes értékű pótlékok nyújtani. Ez csak a legnagyobb eredményével kísért *Kathreiner-féle Kneipp-malatakévé* bevezetésével történt, és mondhatni, az emberiség általános javára és valódi áldására. Ugyanolyan íze és illata van, mint a bakbávénak, annak az egészségre ártalmas tulajdonságai nélkül. A Kathreiner-féle malatakévé most még többnyire a bakbávé mellé pótlékkul használtatik, a melyhez félig, vagy azonfelül is adható. De ha egészen tisztán iszszuk, erősen elkészítve, akkor is kitűnően ízlik a Kathreiner-féle Kneipp-malatakévé és egy családiasztalnak sem lehet elég sürgősen és melegen ajánlani. De csak a «valódi Kathreiner» használjuk az ismert eredeti csomagokban és óvakodjunk a csekélyebb értékű utánzatoktól, valamint a «nyitottan kimért» árutól.

Báli selyem 45 krtól

14 frt 65 krtól méterenként, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krtól méterenként, a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

* **A szerkesztőség üzenetei.** V. R., Budapest. «A csodálatos építész»-t jövő számunkban kezdjük. — K. B., Eperjes; — c., Eperjes. Hálás köszönettel vettük a nagybecsű küldeményeket s legnagyobb örömmel soroltuk közlendőink sorába.

CSARNOK.

A heraldika köréből.

(Folytatás.)

Az úgynevezett atyafiságos címerviszony zálogaként tekintett az ily közös címér adományozásra — mondja br. Nyáry Albert. A tömeges nemesítésre, illetve címéradományozásra érdekes példát szolgál Bocskay István 1605. december 12-ikén Korponán kelt nemeslevele 9254. szabad hajdú részére, kiknek egyúttal Nánás, Dorog, Bősörmény, Hadház, Szoboszló és Vámospércs földjét adományozta hűségük és vitézségük jutalmául, nemkülönböztetve Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1629. július 13-iki privilegiuma, melyben az Erdélyben és a «partium»-okban lakozó ev. ref. hitvallású lelkészeket és azok utódait nemességgel és címérral tünteti ki. 1642. május 10-ikén, 1668. július 6-ikán, 1756. május 16-ikán és 1803. február 5-ikén megerősített nyert e kitüntetés, mely idővel csak az 1629-iki armalis keltetők élt lelkészek egyenes utódaira kiterjedőnek kezdtek tekinteni. («Turul» 1897. évi IV. füzet.)

Közös címérképet: kék mezőben, arany-koronán jobbról arany-kürtöt, balról felnyúló pánczélos kart, ezek felett pedig arany-csillagot bírnak a Szent-Iványi, Pottornyay, nádasdi Baán, Pongrácz, Szmrecsányi-családok közös eredetük bizonyosságául.¹

De tudunk arra is példát, hogy közös törzsből eredő családok eltérő címert kaptak és viselnek; pl. a Kubinyi- és Meskó-címér között nincs egy közös vonás sem, pedig közös törzsfának hajtása mind a két nemzetség; a Palugyay- és bodafalvi Boda-család is egymástól eltérő címert nyert 1417., illetve 1476-ban közös származásuk dacára.

A címerek harmadik faja a *testületi* címér.² Eddig ösmert legrégebb városi pecsét Esztergomé, 1269-ből, míg azon városi címerek között, melyeknek adományozási okleveléről tudomásunk van, a legrégebbek közé tartozik Eperjesé és Bártfáé; mindkettő V. Lászlótól 1453-ból eredvén. Érdekes, hogy nemcsak az adományozási év azonos, hanem a két címér jellege is; mindkettő a beszélő címerek sorát gazdagítja. Eperjes két pólyát³ nyert, az első pólya felett pedig három epervirágot — e címér még ma is látható a városház kapuja felett —; míg a történelem viharában, örömben és bújában velünk oly gyakran osztozott Bártfa vágott pajzsot kapott, melynek «felső kék mezejében két, keresztben tett aranyfelű bárd felett egy lilomos nyílt arany-korona, a bárdok alatt pedig arany-liliom látható; ellenben a pajzs alsó mezeje vörös-czüsttel hétszer vágott».⁴

Eperjes I. Ferdinándtól hűsége jelül — akkor a német pártnak volt egyik végvára — címérbővítést nyert 1548. és 1552-ben, melyet mind máig visel; elmaradtak a pólyák s helyet engedtek a három epervirágot tartó fekete sasnak és az ezüst-oszlopot érintő, kettős farkú arany-oroszlánnak.⁵

A vármegyék szoros értelemben vett címerei ifjabbak, mint a nemzetségi címerek, a mennyiben a mohácsi vész előtti korban vagy a vármegye fő-, illetve alispánjának és szolgabírának magánpecségei alatt adták ki a megye oklevelei, vagy pedig a megye nevének, pl. Comitatus Zathmár-nak felírásával ellátott, szétszedhető pecsétet használtak, úgy, hogy a névnek egyes részei más-más pecsétnyomórészen voltak más-más szolgabíró őrzetére bízva. Némi megyei büszke-

¹ Br. Nyáry: «Heraldika» 72. l.

² Br. Nyáry: 79. l.

³ A mesteralakoknak bizonyos nemű pólyáknak (Balken) nevezzük; keletkezik a pajzs mezejének páros számú vonalakkal történt vágása folytán. Két vágással egy, négy vágással két, hat vágással három pólya keletkezik; kell azonban, hogy az e vágások által keletkezett tagok két színnek változásában különbözzenek egymástól. (Bárczay: «Heraldika» 85. l.)

⁴ Myskovszky ezikre a «Turul» 1892. évi III. füzetében.

⁵ Br. Nyáry: «Heraldika» és Potemkin Ö.: «Sáros megye leírása» 49. l.

séggel említhetjük, hogy Sáros azon kevés vármegye közé tartozik, melyeknek valóságos, saját címerük volt még az 1550. évi XLIII. t.-cz. megalkotása előtt; ez a törvényezik ugyanis rendel, hogy a király kegyéből saját címeret nyerjenek és használjanak a vármegyék Sümeg módjára. Sárosvármegyének 1505-iki pecsétje három pólya felett nyílt koronát mutat; 1615-ben címerbővítést nyer II. Mátyástól és azóta vármegyénk vágott pajzsának felső kék mezéjében aranymező szárnnyas angyal tartja a koronát feje fölött, alsó veres mezéjében pedig a régi három pólya látható.

Érdekes története van Turóc- és Szepesvármegyék címerének. Turóc 1707-ben a megyékhez küldött körlevelében és emlékiratában II. Rákóczy Ferenczet, az ideális jellemű szabadságharcost, éles hangon a legképtelenebb vádakkal, önérdékajhászással vádolta, s a megyék közti jó egyetértést, a szövetség iránti hűséget megbontani igyekezett; az ónodi gyűlésen Rakovszky Menyhért alispán és Okolicsányi Kristóf jegyző e vádakat szóval elő is adták. A végig megbántott Rákóczy elkészeredett szavain felindult Beresényi, Károlyi Sándor, Ilosvay Bálint és Imre s többen a legrettenetesebb ítéletet hajták végre Rakovszkyn: összevagdalták, Okolicsányit súlyosan megsebesítik, — másnap lefejeztetett —, Platthy Sándort csak a fejedelem közbelépése menti meg. A június 7-iki gyűlés Turócot a vármegyék sorából kitorolni, illetve a szomszédos megyék között felosztani, zászlaját szétszaggatni, pecsétjét összetörni rendel; Rákóczy nagylelkűsége azonban megakadályozta e határozat végrehajtását.¹

Az ónodi véres esemény emlékére 1709-ben új címeret kap a megye, melyben a Rakovszky- és Okolicsányi-családok címerképei láthatók.

Szepesvármegye címere 1592-ből ered, s akkori főispánjának, Thurzó Sándornak és szolgabíráinak: Berzeviczy, Dráveczky és Korotnokynak címeralakjaiból van egybeállítva; a Thurzó-címerből vette Szepesmegye az országot, a Berzeviczyektől a zergét (illetve a vadkecskét), Dráveczkytól a liliumot és a Korotnok-családtól az egyszarvút; szívpajzsával, és ebben előfát markoló, hármass hegy középsőjén ülő medvével, mint az u. n. «Lándzsások széke» címerével bővült e címer 1803-ban, midőn a Kisvármegyének nevezett «Lándzsások széke» beolvadt a Nagy-vármegyébe.²

József császár 1786-iki rendelete eltörölte a vármegyék saját címerelési jogát és — Magyarország címerét és a vármegye nevé körülírt tartalmát — pecsétet rendelt részükre; 1790-ben azonban feléledt a vármegyék régi joga és a történelmi múlt emlékeitől talizmáná avatott megyei címerek új életre keltek.

Röviden megemlítve, hogy a címerek egy további nemét a *méltosági*, vagyis *tiszti* címerek képezik, melyek egy bizonyos méltóság viselésével járnak, — pl. az Aba-nemzetségnek nádori, országbírói méltóságot viselt tagjai az ország ősi címerét: a pólyákat használták pecsétükön, a mint azt Csoma József kifejti, és talán ezeknek emléke vármegyénk címerének egyik része is —, valamint, hogy egy további felosztás szerint beszélhetünk: önjogulag felvett, adományos, örökségi, engedményes, kegyúri, házassági, igény, javított, bővített, törzs, pót- és kétes címerekről, — az engedményes és kegyúri címerek egyik érdekes példája Kassa város címere, mely kitüntetésül az Anjou-dinasztia liliumát és I. Ulászló, valamint neje címerének egy részét tartalmazza; a pót címerre példa Desseffy Tamásnak, a mai Szirmay grófi család megalapítójának esete, ki Szirmay Istvántól adóptáltván és 1695-ben bárói rangot nyervén, előbbi nevének és címerének elhagyása mellett a Szirmay nevet és címerét vette fel, tehát régi címerét evvel pótolta — áttérek a címerek egyik legérdekesebb nemének, a *beszélő* címereknek rövid méltatására.

Sokan vannak, kik erősen hiszik, hogy festett címerekből családjuknak, ősüknek történetét kiolvashatják, a kik a címerben előforduló minden színek, képek értelmet és rangfokozatot tulajdonítanak, holott a heraldikában egyik szín vagy máz, avagy kép sem előkelőbb a többinél. Nem fogadhatjuk el azonban azoknak rideg elméletét, kik a címerektől minden szimbolikus jelentőséget megtagadnak, illetve a címer-szimbolikát csak a heraldika hanyatlásával magyarázzák. Nagyon valószínű, hogy a heraldika legrégebbi korában, midőn a címer-jog alapja még az önkényes felvétel volt, az illetők oly címerképet választottak, mely nevével vagy valamely harci tettükkel némi összefüggésben állott; később pedig, a címer-adományozások korában, a kérelmezők igen gyakran terjesztettek az uralkodó elébe ily címertervezet; a míg egyfelől a századok folyamán a felvett vagy adományozott címerképek egykori szimbolizáló értelme elhomályosodott, addig másrészt a családi hűség, hagyomány oly címereknek is, melyek ily vonatkozás nélkül adományozottak volt, ily értelmet kezdett tulajdonítani; volt egy kora a heraldikának, mely a reneszánsz hatása alatt a legmesterkétebb értelmet igyekezett még címer-levelekben is ráerőszakolni a címer-színekre és képekre.

(Folyt. köv.)

¹ Áldassy Antal cikke a «Századok» 1896. évfolyamában.

² Hradzsky József: «A szepesi tíz lándzsások széke, vagy a Kis-vármegye története», Lőcse, 1895.; továbbá Svábly Frigyes értekezése a Szepesmegyei Történelmi Társulat V-ik évkönyvében.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Dr. Horváth Ödön.

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.*

Tekintetes

Lipala János körjegyző Úrnak!

A «Sárosmegyei Közlöny»-ben, az 1897-ik évi 44. és 50-ik számok alatt, tek. Jegyző úr személye ellen irányult két darab közlemény, bár az én tudtommal történt, de erre én csak fel lettem izgatva és azt én meg se gondoltam, hogy mi lesz a következménye. A menyinyiben azokban másnak az akarata nyilvánult, meg lehet felőle győződve tek. Jegyző úr, hogy én sérteni nem akartam s azt észre sem vettem, hogy éppen a Jegyző úr színelte jó-akarója, mindkettőnk titkos ellensége. A mikor ezen körülményt meggondoltam: megbántam tettemet, és kérem a tekintetes Jegyző urat, sziveskedjék nekem megbocsátani és a velem szemben két éven keresztül tanúsított jóakarátával továbbra is megajándékozni, annál is inkább, mert a színelte jóakaróm, a ki különben a legnagyobb ellenségem volt, már nem befolyásolhat.

A midőn a fenti számok alatti közlemények tartalmát visszavonom, egyszersmind kinyilatkoztatom, hogy a kérdéses közleményeket én sajátkezűleg alá nem írtam.

Igen kérem tekintetes Jegyző úr, sziveskedjék ezen nyilatkozatomat ugyancsak a fent említett lap hasábjai között közzétenni.

Kavcsán, 1899. évi február hó 20-án.

Előttünk:
Mártoncsik Endre.
Zahler Emil.

Klein Bernát.

Nyilatkozat.

Többrendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági és egyéb magféléket, különösen répamagvakat mint Mauthner-féle magvakat hoznak forgalomba.

E miatt kötelességemnek tartom, egyrészt a gazdaközönség tájékoztatásul, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek megvédéseül kijelenteni, hogy a vidéki ismétlődőknél csak azon gazdasági és kerti-magvak tekinthetők valóban czégemtől származóknak, melyek vagy

az én ólomzárammal,
vagy egy álló
medvét jelképező

törvényszékieleg bejegyzett védjeggyel, vagy mindkettővel ellátott zacskókban vagy zsákokban vannak.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító * magkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-út 23.

* Az e rovat alatt közlöttékért felelőséget nem vállal a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Egy gyógyszer sem múlja felül

**Kaiser
MELLCZUKORKÁIT**
maláta-kivonat cukorral, szilárd alakban.

2360 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány biztos sikert bizonyít köhögés, rekedtség, katarrhusok és elnyálkásodásnál.

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos sikert
hoznak az általánosan bevált
**Kaiser-féle
Pfeffermünz-Caramellák**
étvágytalanság, gyomorfájás s elrontott gyomornál.

Egy csomag ára 20 krajczár.

**Kapható
Wieland és Schroepfer**
cukrászdájában Eperjesen.

18—1899. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lemesai kir. járásbíróóság 1898. évi V. 10/1. sz. végzése következtében dr. Hein József budapesti ügyvéd által képviselt Hofherr és Schranz budapesti cég javára, **Toth Soma és neje** nagydai lakosok ellen 4426 frt 40 kr. s jár. erejéig 1898. évi február hó 19-ikén fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1400 forintba becsült 1 cseplőgép, 1 gőzgép (locomobil) és 1 elevátorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a lemesai kir. bíróság 1898. évi V. 10/8. sz. végzése folytán 4426 frt 40 kr. tökékevetelés, ennek megítelt kamatai, és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Sáros-Bogdány községben leendő eszközölésére **1899-ik márczius 15-ő napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsíron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lemesen, 1899. évi február hó 12-ik napján.

Rubovics Salamon,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetés.

Az alsó-sebesi és részben az eperjesi határban

fekvő
egy tagból álló 19¹/₂ magyar holdnyi

első osztályú rét
folyó évi április hó 1-jétől kezdve
haszonbérbeadó.

Felvilágosítást nyújtanak a Moes testvérek
Alsó-Sebesen és Úsz Antal vm. árvaszéki elnök
Eperjesen.

Posztószétküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 méter hosszú, elegendő 1 úri-öltönynek.
Ara csak

frt 2.80 jó
frt 3.10 jó
frt 4.80 jó
frt 6 — jó
frt 7.75 finom
frt 9 — finom
frt 10.50 legfinomabb
frt 12.40 angol
frt 13.95 Kamuzgarn

valódi
gyapjú-
ból.

Posztógyári raktár: **KIESEL-AMHOF, Brünnden.**

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítás.

Privátvevők, figyelem! Csak direct-vételnél vásárolható jutányo sáron. Felvilágosításul és bizonyosságul a következők:

Krausz Adolf posztókereskedő Budapest, a szabónak rendelkezései fejében mintakönyvből következőket ajándékozik:

10 frt vételnél 50 kr-ért egy nadrágot,
20 " " " 1 frt-ért egy öltönyt,
60 " " " egy finom öltönyt teljesen ingyen.

Ezenkívül a szabó 3 forint engedményt kap méterenként és 20 százalékos.

Ezen ajándékokat csak a magánvevő fizeti meg, ki a szabónál Krausz Adolf mintakönyvből vásárol.

A holland-amerikai útírány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri
gőzforgalom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: **Bécs, I., Kolowratring 9.**
Fedézet-iroda: **Bécs, IV., Weyringasse 7/a.**

I. Cajüte:

Április 1-től Okt. 31-ig
290—400 Mk.*

Nov. 1-től Márcz. 31-ig
230—320 Mk.

II. Cajüte:

Aug. 1-től Okt. 15-ig
200 Mk.

Okt. 16-tól Julius 31-ig
180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elgázolásija szerint.

Kipróbált és csalhatatlan szer

**hajkihullás,
fejkorpa,
kopaszodás**
ellen az
= Anticalvus, =

mely teljesen ártalmatlan, a hajat puhítja, növeszti és annak szép színt ad.

Gyermekeknél is sikeresen használható.

Üvege 2 korona. * 5 üveg bérmentve küldetik.

Főszétküldés: **KANITZ ÖDÖN** gyógytáraból,
Balassa-Gyarmat.
Minden gyógytárabban kapható!

Vármegyénk és városaink.

Sárosvármegye főispánja *Mattyasovszky György* főispáni titkárt, törvényadta jogánál fogva, tiszteletbeli vármegyei főjegyzővé nevezte ki.

Körjegyző-választás. A január hó 24. és 25-ikén megtartott választások alkalmával *Mathey Jánost* alsópalyánkai és *Konrády Imrét* felső-szvidniki körjegyzővé választották.

Eperjes sz. kir. város pénz- és jogügyi szakosztálya február 23-ikán gyűlést tartott, mely a febr. 25-iki városi közgyűlés néhány tárgyát készítette elő.

Városi közgyűlés. Eperjes sz. kir. város képviselő-testülete február 25-ikén közgyűlésre gyűlt egybe, melynek lefolyásáról és határozatairól, — tekintettel lapunk zártára, — jövő számunkban hozunk értesítést.

Gyümölcsészeti tanfolyam Kis-Szebenben. Kis-Szebenben ez év április hó 7-ikétől 17-ikéig, az állami faiskola területén gyümölcsészeti tanfolyamot tartanak tanítók számára. Az egyes tanfolyamokra 20 tanítót vesznek fel, a kik egyenkint 15 ftt útiátalányban és napi 1 ftt 50 kbnyi ellátási díjban fognak részesülni. A tanfolyamban résztvenni óhajtok részletes felvilágosítást nyerhetnek vármegyénk *Hivatalos Lapja*-nak ez évi 8-ik számából.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet elnöksége február 23-ikán írta alá a vármegye részéről tett *Erzsébet királyné-alapítványról* kiállított alapító-oklevelet.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet igazgató-választmánya február 21-ikén tartotta gyűlését *Kubinyi Albertné* elnöklete alatt. A gyűlés részvétét fejezte ki *Raisz Viktorné* ig.-vál. tag iránt a családjában bekövetkezett gyász eset alkalmából. Majd örömmel és kegyelettel vették tudomásul a vármegyei főispán átiratából azt, hogy az egylet a legfelsőbb engedélyt elnyerte arra nézve, hogy eperjesi árvaházát a megdicsőült Királyné nevével *«Erzsébet árvaház»*-nak nevezhesse. Hálás elismeréssel olvasták a Nagysárosi Múzeum átiratát arról, hogy 1000 fttnyi összeggel egy árvaházi alapítványi helyet létesít s elhatározták, hogy ezt a nemes áldozatkészséget megleghangú átiratban megköszönik. Olvasták a Kassai Nőegylet átiratát a kért árvaházi hárszabályok ügyében s titkár indítványára e szabályok tervezetének kidolgozására egy bizottságot küldöttek ki. Hálával vették *Dessewffy Marianna* grófnőnek, az egylet nagyérdemű védőjének, 100 fttnyi adományát, melyet az elnökség már melegen megköszönt. Köszönettel vették az eperjesi m. k. honvédszázalaj tiszteinek újví üdvözlőlet megváltása címén befolyt 11 fttnyi adományát, valamint *Székely Zoltán*nak egy gyermekelőadás jövedelméből befolyt 1 ftt 6 kbnyi adományát. Tárgyalták és helyesléssel elfogadták az egylet m. évi vagyoni viszonyaira vonatkozó számadást s az erre vonatkozó számvizsgáló-bizottsági jelentést, melynek kapcsán *Kösch Árpádnak*, az egylet pártatlan buzgalmú, önfeláldozó pénztárosának, legmelegebb elismerést és hálás köszönetet szavaztak. Ezzel kapcsolatban konstatálták, hogy *Szinyei Mersé István* főispánnak tett milleniumi alapítványa a jövőben szintén külön ki lesz tüntetendő s az egész zárszámadást és jelentést a közgyűlés elé terjeszteni határozták. Foglalkoztak egyik Eperjesen megjelenő lapnak a számadások ismertetésével és bírálatával foglalkozó közleményével s mivel azt az egylet érdekeire nézve hátrányosnak tartották, elhatározták, hogy annak adatait és tévedéseit nyílt levélben fogják helyreigazítani s elfogadták az e tekintetben titkár által bemutatott nyílt levél szövegét. Tárgyalták az utolsó-farsangi bála vonatkozó számadást s nagy örömmel vették tudomásul a mulatság valóban fényes erkölcsi és anyagi sikere felől s a rendezés körül fáradozóknak hálás köszönetet szavaztak. Külön köszönetet mondtak még *Gregor Endre*, *Gubcsó Gyula* és *Werther Jakab* kereskedőknek, a kik a bálai cukrászdához szükséges edények díjtalan átengedésével voltak kegyesek szívességet tanúsítani az egylet iránt, nemkülönben *Osváld Karoly*né vál.-tagnak, a ki utólag 5 fttnyi felülfizetéssel kegyeskedett gyarapítani az anyagi eredményt. Egyéb jelentéltelenebb ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

Ragadós állatbetegségek Sárosvármegyében 1899. febr. 15-ikén: *Sertésorbanás*: Kakasfalu 1 udvar, Kerek-rét 1 u., Radoma 2 u.; összesen 3 község 4 udvar. *Sertésvész*: Alsó-Sebes 1 u., Berettyó 5 u., Fulyán 1 u., Kakasfalu 5 u., Kis-Sáros 1 u., Magyar-Jakabfalva 1 u., P-Peklén 1 u., Somos 1 u., Szent-Péter 2 u.; összesen 9 község 18 udvar.

Zárlat. Kurimka községben a szarvasmarhák között a lépfene ragályos betegséget megállapítván, a nevezett községben febr. 10-ikétől 14 napi udvarzárlatot rendeltek el az említett állattajra.

Zárlat-feloldás. Szt.-Péter és Somos községben a sertésvész ragályos betegség miatt elrendelt udvarzárlatot feloldották.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Kör elnöksége megleghangú köszönő-iratot intézett *Vikár Bélához*, a Körben tartott felolvasásával tanúsított kitüntető és hálára kötelező szívességéért.

Hemerka Ulrik bártfai karnagy szép levélben köszönte meg a Kör elnökségének, hogy ötvenedik hangversenye alkalmából hozzá üdvözlő-iratot intézett.

A Kör titkári hivatala kérrrel fordult az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz*, hogy a vidéki képzőművészeti rendezésének feltételeivel a Kört megismertetni sziveskedjék. Eddig már két válasz érkezett a tudakozódó levélre és pedig az említett egylet titkáráról és igazgató-választmányától, a melyben a legmelegebben méltányolják a Körnek az ily vidéki képzőművészeti rendezésére irányuló hazafias szándékát s kiemelik, hogy Körtünk az első hazai képzőművészeti egyesület, a mely ebben a tekintetben lépéseket tett. A megküldött kiállítási szabályzatokkal máris foglalkozott a Kör vezetősége s zene- és képzőművészeti szakválasztmánya is s ezt az ügyet meleg ajánlattal terjeszti a legközelebbi igazgató-választmány elé. Előreláthatólag tehát nemsokára annak a szerencsének leszünk részesei, hogy az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városunkban rendezendő képzőművészeti ügyét fogjuk közvetíteni.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány február hó 18-ikán *dr. Mikler Károly* elnöklete alatt gyűlést tartott, melynek főtárgyát a január hó 28-ikán tartott közgyűlés határozata, illetve a Kör titkárának az elnökhöz intézett s a szakválasztmány tisztviselőinek és tagjainak megválasztását tartalmazó átirata alapján, a választmány megalakulása képezte. A szakválasztmány megalakultnak jelentvén ki magát, az alapszabályok 75. §-a értelmében igazgató-választmányi képviselőül *Berzeviczy Eleket* küldte ki. Elnök részletes előterjesztést tett a szakválasztmány eddigi házi-estéinek lefolyásáról; örömmel jelezte azt az öröndetes tény, mely szerint mindeztől a felkért tagok és vendégek részéről a legnagyobb buzgóságot és áldozatkészséget tapasztalta; jelentette, hogy az évadban még hátralevő zeneesték sikere érdekében a szükséges lépéseket megtette, legújabbban azonban sajnálatos tapasztalta, különösen a helybeli műkedvelőtagok részéről az aktív érdeklődés és szereplési hajlandóság hanyatlását, okul adván egyesek azt, hogy egyik helybeli lapnak meg nem felelő kritikájával szemben nem hajlandók a fellépésre. A kérdéses hírlap jelenlevő szerkesztőjének, szakválasztmányi tagnak e kérdésre vonatkozó kijelentéseit a szakválasztmány tudomásul vette. Végül *dr. Horváth Ödön* titkár felolvasta az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vezetőségével váltott s válaszul nyert leveleket s azok alapján — titkár indítványára — a választmány elhatározta, hogy az igazgató-választmány elé, a Kör kebelében rendezendő képzőművészeti ügyében, pártoló előterjesztést tesz.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány február hó 22-iki házi-estéjét *Kohout Lipót* karmester vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekarának előadása nyitotta meg. *Suppé «Pique Dame»* ouverturáját, majd *Doppler «Ilka»* cz. operájából a «cigánydal»-t és «jósás és kar»-t játszotta a zenekar azzal a precizitással, mely a kiváló karmestert s a vezetése alatti zenekart mindenkor jellemzi. Majd a Kör lelkes buzgalmú tagja: *Lasztkay Emmi, Lasztkay Margit* jeles zongorakísérete mellett, a «Sti tu» cz. román románcot, *Sprowacker: «Verlorenes Glück»* cz. érzéletes, szép dalát s kiváló műziséssel összeválogatott magyar népdalokat énekelt. A közönség ismerősként üdvözölte az üde, csengő hangú műkedvelő s többszöri tapsban adott kifejezést elismerésének a szereplőkkel szemben, kik állandó érdeklődéssel s ragaszkodással viseltek a Kör iránt. Vendégül tisztelte ez alkalommal a Kör *Glos Sári*, kitűnő képzettségű fővárosi zenetanárnőt, a ki Wagner-Liszt «Tannhäuser-nyitány»-át, a klasszikus zeneköltészetnek ezt a bámulatosan szép, rendkívüli technikát igénylő egyik legnehezebb gyöngyét mutatta be. Bámulatra ragadott a minden ízében művésznőnek technikája s valóban méltó volt az ahhoz a zsenialitáshoz, melylyel Wagner és Liszt ezt a darabot megszerkesztette, illetve átírta. A ki a klasszikus zene rejteit szépségei iránt fogékonysággal s kellő képzettséggel bír, az nem csupán *Glos Sári* előadásának külső tökélyében, de még inkább a játékban kifejezést nyert s a két kiváló zenei óriás ihletét visszatükröző felfogásban, felülmulhatlan élvezetet találhatott. A lelkes közönségnek kívánságára előadta még Schumannnak románczát művészi egyéniségének teljes odaadásával. *Kálnay Anna* — ugyancsak a Kör vendégeként — bájosan adta elő saját szerzeményű «Szerénád» cz. magánjelenetét. Szomszéd-városunknak, Kassának ezt a szeretetreméltó, természetes, ritka tehetségű műkedvelőjét minél előbb örömmel várjuk körünkbe, hogy ismételten élvezhessük üde temperamentumának kellemes hatását, s hogy ismételten kifejezést adhassunk iránta való elismerésünknek. Záró-pontul *Szemere Márton* magyar dalokat gondolkázott, cigányzenekísérettel mellett. Nem volt érző szív, melyet mély érzésű játéka meg nem hatott volna; keresetlen, naturalista modora a legszebb hangokat hozta ki abból az igazi magyar hangszerekből s méltán tapsolt neki a szép közönség.

A magyar-irodalmi szakválasztmány márczius hó 1-sei házi-estéjének műsora:

1. «A kóros elméleti állapotokról». Írta és felolvassa: *Dr. Horovitz Imre* úr.
2. «Költői rajz egy madárról». Írta és felolvassa a Kör vendége: *Kemény Kálmán* úr.

A Kör házi-estéinek sorozatát az illetékes szakválasztmányok a következőkben állapították meg:

1899. márczius	8-ikán: Zeneeste.
"	16-ikán: Felolvasás.
"	22-ikén: Zeneeste.

SZÍNHÁZ.

Szintársulatunk az elmúlt hét folyamán is állandóan tapasztalhatta a közönség érdeklődését és rokonszenvét.

Szombaton (február 18-ikán) «Az unatkozó király» spanyol víg operette került színre. E kellemes zenéjű, jól megválasztott operette általában lekötötte a közönség figyelmét, bár egyes túlzott alakjai — a mit azonban operettben sosem róhatunk fel hibául — elképzelhetlen szituációkat tártak fel. Medgyessi Erzsé (a király) elemében volt s izléses szép kosztümjében, pajzán szerepében általános tetszést aratott. Miklóssy (hadügyminiszter), Krasznay (kapitány) s Rátkay (Jeremiás) élénk derűségben tartották a közönséget.

Vasárnap egy régi kedves népszínmű, Csepregyének «Piros bugyellár»-a csaknem két házat vonzott. Medgyessi Erzsé (Zsófi) uralta a deszkákat. A nép életéből kiírthatlan, bájos dalok a legszebben hangzottak ajkairól. Nemes (Csillag Pali) kedvvel és helyes fel-fogással játszott: dalai szépek voltak s különösen a stíriai románcz nagy tetszést aratott. Krasznay (Péták káplár) és Vágó (huszárkapitány) növeltek az előadás sikerét. A díszleteket a rendező helyesen állította össze.

Hétfőn, félhétárakkal, Makay—Konti «Talmi herczegnő»-je harmadizben is pártolásra talált Réthy Lina játszotta «Ivonne»-t; hangja kétségtelenül tiszta s iskolázott.

Kedden «Dreyfus kapitány»-t nagyon győnge érdeklődés mellett adták. Deréki Antal nem nagy szolgáltatott tette e műve megírásával a szini irodalomnak; színműnek épen nem nevezhető, hiteles, avagy idealizált történetnek szintén nem s nem is egyéb, mint hézagos szcenirozása a Dreyfus-ügy eddig ismert néhány mozzanatának. A nézőtér teljesen üres maradt, a mi annál is inkább várható volt, mert a sajtó annak idején napirendre tért a darab fölött.

Szerdán, félhétárakkal, másodikizben «A kukkiskisasszony», Márkus József élmés bohózata az elsőhöz hasonló előadásban volt műsoron. Medgyessi helyett Liza grófnét Réthy Lina játszotta.

Csütörtökön a váravárt «Gyurkovics-lányok» is megérkeztek. Dicséretére válik Kiss Pálnak, hogy áldozatot s fáradságot nem kímélve, ezt a legújabbban megjelent életképet Eperjesen bemutatta és pedig a legmesszebbmenő gonddal, igyekvettel. Herczegh Ferenczet közönségünk igen jól ismeri, annál kevésbbé szükséges épen ezt a művét ezúttal méltatni. Mint szindarab különösebb értékkel nem bír e mű, de hogy ne is tekintse senki a dramaturgia szemügyre keresztül, arról maga a szerző gondoskodott, a mikor «életkép»-nek nevezi a szindarabot. Annyi azonban kétség-telen, hogy korántsem sablonszerű — természetesen egyszerű — bonyodalom, halomszámra menő francia könnyedség; finom szellemesség s kitűnő emberismeret mind a négy szakaszban bőven található s a kik ez alkalommal otthon hagyták magasabb igényeiket s csupán többé-kevésbbé elfáult kedélyüket vitték a színházba, azok meg lehetnek elégedve és felüdülve távoztak. Különösen kiemelendő az összjáték tökéletessége s a korrekt díszletezés. Az összes szereplők a legnagyobb dicséretet érdemlik.

Pénteken — másodikizben — Lumpáciust adták. Elavult bohózat ez már.

Színházi műsor. Hétfőn, febr. 27-ikén, zónaelőadásban: «Királyfogás», Konti operettje. — Kedden, febr. 28-ikán, *Halmay Kornélia jutalomjátékával*: «Nagy-mama», Csiky Gergely vígjátéka. — Szerdán, márcz. 1-sején, zónaelőadásban: «Diplomás - kisasszonyok», Kövessy Albert énekes bohózata. — Csütörtökön, márcz. 2-ikán, másodsor: Gyurkovics-lányok», Herczegh Ferencz életképe. — Pénteken, márcz. 3-ikán, másodsor, zónaelőadásban: «Unatkozó király», spanyol operette. — Szombaton, márcz. 4-ikén: «Nagyapó», első magyar operette; szövegét írta Szégyi, zenéjét Doppler, az «Ilka» opera szerzője. — Vasárnap, márcz. 5-ikén, itt először: «Háromláb-kapitány», Kövessy Albert bohózata.

Halmay Kornéliának, szintársulatunk e kedvelt és szorgalmas tagjának febr. 28-iki jutalomjátékára föl-hívjuk a színházlátogató közönség figyelmét. — A felvonás-közönségben Réthy Lina fog énekelni.

HIREK.

* **Erzsébet-liget.** A járási mezőgazdasági bizottság által Lemesen alkotandó «Erzsébet-liget»-re szükséges földterületet — mintegy ezer □-ol nagyságban — *ösv. Fűzy Péterné* a járás főszolgabírájának rendelkezésére bocsátotta.

* **Gör. kath. egyházmegyei hírek.** A vall- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a *litényi* g-kath. templom építési költségeinek fedezésére a vallás-alapból 400 fttot engedélyezett.

* **Szieber főigazgató jubileuma.** *Szieber Ede*, a kassai tankerület főigazgatója most töltötte be tanügyi működésének 40-ik évét. A kassai tankerület tanárai fényes ünnepet rendeznek ebből az alkalomból közszerelet- és tiszteletben álló főigazgatójuknak. A rendezéssel, mint a «N. I.»-ban olvassuk, a kassai két középiskolai tanárkarait bizták meg. Az ünnepet április hó 9-ikén, Szieber főigazgató székhelyén: Kassán fogják megtartani a tankerület összes tanárainak részvételével a következő program szerint: d. e. 10 órakor ünnepi Tedeum a prémontreiek templomában s ezután ünnepély a főgimnázium dísztermében. Ez alkalommal egy díszes albumszerű üdvözlő-feliratot nyújtának át az ünnepeltnek. Az üdvözlő-beszédet *Hodály László*, ungvári főgimn. igazgató s cz. főigazgató fogja

tartani. Dében zártkörü családi ebéd lesz csupán a kerület tanárainak részvételével. Itt egy értékes emléktárgyat adnak át a jubilánsnak, *Schlott Gyula* eperjesi főgimnáziumi igazgató üdvözlő-beszéde kíséretében. Este a nagyközönség s az ünnepelt volt tanítványainak bevonásával banket lesz a Schalkház nagytermében. Itt a tanárság nevében *Vida Aladár* nagybányai főgimnáziumi igazgató fogja az ünnepeltet üdvözölni. A rendező-bizottság az ünnepre a közoktatásügyi minisztert küldöttségileg fogja legközelebb meghívni.

* **Tisztelgés.** A királynépi gör.-kath. hitközség küldöttsége e napokban *Szakmáry Géza* főszolgabíró-nál tisztelgett, mely alkalommal a milleniumi templom építései körül kifejtett buzgalmaért haláját és köszönetét nyilvánította, egyúttal egyházi és templomi dísztaggá való megválasztásáról és hitközségi pártfogóságáról értesítette, s az arról szóló igen díszesen kiállított okmányt is átadta.

* **Halálozás.** Városunk egyik tipikus alakja hunyt el február 20-án *Kadas Kálmán* nyug. cs. és kir. vértés-örnagyan, a ki a legteljesebb mértékben bírta mindenkinek tiszteletét és nagybecsülését. A magas kort ért férfiú életének utolsó éveiben visszavonult szeretett és szerett családtagjai körébe, a kiket az ő elvesztése most olyan mélyen megszorított s a kiket városunk egész társadalmának őszinte részvéte vesz körül. Az elhunytak temetése február 23-án, fényes katonai pompával s óriási közönség részvételével ment végbe. A szomorú esetről a következő családi gyászjelentést adták ki: «Kadas Miklós sajt, valamint neje Kadas Miklósné szül. Saárossy-Kapeller Paula, gyermekei Paula és Miklós, nővére Semsey szül. Kadas Natália és leánya Margit fájdalomtól szívvel jelentik szeretett bátyjok-, illetőleg nagybátyjoknak: nagyságos nagy-szelesényi *Kadas Kálmán ur.*, volt magy. kir. nemes testőr, nyug. cs. és kir. vértés-örnagya és a szász királyi Albert rend lovagjának, élete 85-ik évében, folyó hó 20-án délutáni 3 órakor, végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint f. hó 22-ikén d. u. 3¹/₂ órakor, Fő-utca 48. sz. házból fognak a róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig f. hó 23-ikán d. e. 10 órakor a szent-Ferenczrendiek templomában fog a Mindenhatónak bemutatni. Eperjes, 1899. évi február hó 20-án. Aldott legyen emléke!»

* **Halálozás.** Lapunk zártakor vettük a szomorú hírt arról a halálesetről, a mely vármegyénk róm. kath. lelkesi karát, valamint a vidéki hírlapíródalmat egyik lelkes tagjának és illetve hívének elhunytát érte. *Hedry Bódog* apátplébános hunyta örök álomra szeméit febr. 24-ikén, hosszú, kínos betegség után. A megboldogult 36 éven át volt Siroka községnek hű plébánosa és 17 éven keresztül volt felelős-szerkesztője az ez év elejével megszűnt *Sárosmegyei Közlönynek*. Elhunytáról hozzátartozói a következő gyászjelentést adták ki: «Hedri Hedry Anna úgy a sajt, mint fia Hedry Lajos fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett testvére, illetve nagybátyja; nagyságos és főtisztelendő *hedri Hedry Bódog*, szent-Abrahámról címzett hebrónvölgyi apát, síroka plébános úrnak f. évi febr. 24-ikén d. u. 2 órakor, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 61-ik évében az Urban történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. évi február hó 27-ikén délelőtt 10 órakor fognak — szent-mise mellett — a síroka sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Siroka, 1899. évi február hó 24-ikén. Az örök világhosszág fényeskedjék neki!»

* **Gyász.** *Westher Gusztáv* szül. *Gründl Anna* halt el Bártfán február 10-ikén életének 75-ik évében. — *Wanicsk Vincze*, a gróf Erdődy-féle gáboltoi uradalom főerdésze hunyt el február 14-ikén, életének 69-ik évében Gábolton. — *Alasz Dezső* halt meg február 20-án, életének 28-ik évében, Eperjesen. — *Gallé Szidonia* múlt ki febr. 19-én hirtelen halállal, Kis-Szebenben. Temetése 21-én ment végbe. — *Vilcz Ignác* cs. és kir. udvari tanácsos halt el febr. 21-én, életének 88-ik, boldog házasságának 24-ik évében Nyirjesen. Temetése ugyanott folyó hó 26-ikán fog végbemenni.

* **Halálozás.** *Budaméri Újházy Farkas* hunyt el febr. 18-án Budaméren, életének 73-ik s házasságának 24-ik évében. A boldogult tetemeit febr. 20-án helyezték örök nyugalomra.

* **Gyász.** *Kuzmák István* radomai róm. kath. lelkes hunyt el életének 65-ik, buzgó áldozásának 40-ik évében f. é. február 23-án Radomán.

* **Az ujonczos elhalasztása.** A m. kir. honvédelmi miniszter február 19-ikén kelt rendeletében, a minisztertanács határozata alapján, az idei fősorozást egyelőre és további rendelkezésig elhalasztotta.

* **A Bártfai Vöröskereszt-főegylet** február hó 19-ikén tartotta rendes évi közgyűlését, melyen az egylet buzgó és eredményes működéséről tettek jelentéseket. Az egylet tagjainak száma jelentékenyen szaporodott; 3 ízben lépett fel nyilvánosan, 4 közgyűlést és több választmányi ülést tartott. A szegények között kiosztott 161 korona 12 fillért; az Erzsébet-szoborra adott 17 korona 40 fillért, a gimnáziumi Erzsébet-alapra 60 koronát. A központba szállított 50 koronát. A pénztári jelentés szerint az egylet készpénz-tőkéje 1992 korona 54 fillér. A tisztviselők buzgóságáért köszönetet mondván: elnök az egész tisztakar és választmány nevében lemondott. A közgyűlés egyhangú eljenzéssel megválasztotta elnöknek *Tahy Istvánt*, alelnöknek *Rhody Alajost*, titkárnak *Habel Lambertet*, pénztárosnak *Tirscher Istvánt*. A választmány tagjai lettek: *Arányi Dezső*, *Bilovszky Józsefné*, *Blumenfeld Arminné*, *Brujmann Vilmosné*, *David Jánosné*, *Habel Lambertné*, *Klinkovszky Ernőné*, *Liszkovszky Endréné*, *Mankovics Rezsőné*, *Markup Nándorné*, *Mosánszky Béláné*, *Ott*

Jánosné, *Tirscher Istvánné*, *Toperczer Albertné*, *Tóth Istvánné*, *Vas Antalné*. Férfiak: *Arányi Dezső*, *Csontos Alajos*, *Korányi Antal*, *Orosz József*, *Rhody Alajos* (alelnök), *Tahy István*, *Toperczer Albert*, *Tóth István*, *Szavkulics László*, *Vas Antal*.

* **Versenydíjazás.** 1899. márczius hó 20-ikán, a sárosvármegyei kir. tanfelügyelőség hivatalos helyiségében, a *köszegi*, *lemesi* és *osztropataki* elemi iskolai épületek újból építése, valamint a *héthársi* iskola átalakítása iránt versenytárgyalás fog tartani.

* **Vasutasok ünnepe.** Kedves családi ünnepség folyt le február 19-ikén, vasárnap, a helybeli vasúti állomáson. Az eperjesi vasúti alkalmazottak, szeretett és köztiszteltben álló főnöküket, *Melzer Gyulát*, felügyelővé történt kinevezése alkalmából, egy szép csoport-keppel lepték meg. Ezen emlék-képek vasárnap volt az ünnepélyes átadása, mely alkalommal az alkalmazottak közül ketten a testület nevében rövid, de talpraesett beszédben szeretett főnöküknek szép kitüntetéséhez szerencsét kívántak és atyai jóságáért köszönetet mondtak. Erre az ünnepelt meghatóan, szívhez szóló szavakkal válaszolt; köszönetet mondott a kellemes meglepetésért és az alkalmazottakat terhes és felelőségteljes életpályájukon kintartásra buzdította. A sikerült ünnepet vig lakoma zárta be, melyen még több éljen és pohárköszöntés hangzott el az ünnepelt főnök és kedves neje, a vig lakomát rendező, fáradságot nem kímélő háziasszony egészségére. *Egy jelen volt.*

* **Matiné.** A kollégiumi főgimnázium Magyar Társasága, a főgimn. dal- és zenekör közreműködésével, febr. hó 19-ikén igen sikerült stilszerű hangversenyt rendezett. A kurucz korszak majd lelkes, majd elégikus hangulata vett erőt a nagyszámú díszes közönségen s maradandó visszaemlékezést hagyott mind azoknál, kik történelmünk ezen legendás néhány évtizedének dicső emlékét hazafias lelkük legmélyén őrzik. A műsor kizárólag a kurucz-zene, költészet és irodalom körébe vágó számokból nagy gonddal s szakavatottsággal volt egybeállítva s éppen ennek tulajdonítható az előadásnak teljes sikere, mert a közönség lelkiállását állandóan egy eszmék világában foglalkoztatta. A főgimn. zenekar, valamint az énekkar — *Szanik Ernő* vezetése alatt — a melódikus szép kurucz-dalokat összhangzatosan s igazi kurucz-zerpvelv adták elő. Szépen és hatásosan szavalt *Bánó Dezső* és *Bielek Aladár*, előbbi *Lévay Józsefnek* «Mikes»-ét, utóbbi *Váradi Antalnak* «Rákóczy Ferencz Rodostón» című költeményét adván elő. A kurucz-világ költészetéről *Kallay József* dicsőre méltó irodalmi készütségről s nagy szorgalomról tanúskodó ismeretterjesztő, tartalmas felolvasást tartott; a kurucz-világ változatos történetébe helyes felfogással illesztette be a kurucz dal- és zeneköltészetet. A díszes közönség elismerő tapsa a résztvevőkön kívül első sorban *Gömör János* és *Frenyó Lajos* koll. főgimn. tanárokat, mint a «Magyar Társaság, illetve a «Zene- és dalkör» elnökeit illette.

* **Dísztorna.** Kétségtelenül megilleti e név azt a szép torna-gyakorlatot, melyet az eperjesi kir. kath. főgimnázium felső osztályainak növendékei február hó 19-ikén az intézet tornacsarnokában szép számú érdeklődő közönség előtt bemutattak. Az erőteljes, plasztikus izomzatú egyenruhás ifjaknak katonás felvonulása és szertornázása, a díszes tornaterem falait ékesítő «Erő és egészség» jelligéknél megtestesülése volt s a «mens sana in corpore sano» mondatban kifejezett aranyigazság érvényesülésére méltán érdemeseknek mutatkoztak azok az ifjak, kik ez alkalommal a testedzésnek kiváló s minden mozdulatban esztétikus tanújelét adták. A gyakorlatokat *Pethe Ferencz* tanár vezényelte, az ő jeles szakképzettségének mindvégig állandó érvényesítésével. Közben az intézeti zenekar lelkes odaadással játszott a kipirult arczú ifjaknak, a kiknek a gyakorlatok befejeztével való elvonulását a közönség zajos elismerése kísérte.

* **Mezőgazdasági bizottsági ülés.** Az alsó-tarcsai járás mezőgazdasági bizottsága február 11-ikén *Budaméren* tartotta az ezidei IV. évi rendszeres közgyűlését, mely alkalommal az elnök főszolgabíró: *Szakmáry Géza* megnyitó-beszédeben megemlékezett az országgot ért ama nagy csapásról, mely dicsőült Felséges Királynéknak elhunytával érte általa annyira kedvelt hű magyarjait. Beszéde folyamán kifejté, hogy a nemzet szívén ütött seb metsző fájdalomra enyhülést egyelőre hiába keresnénk; illet csak hosszú idő lefolyása hozhat meg. Most — fájdalomunk enyhületesre — nem kívánhatunk mást, mint, hogy a Mindenható irtalma adjon vigasztalást Felséges Urunk, Királyunk megtört szívének, hogy bölcseségével és atyai szívének igaz érzelmével sokáig legyen még vezérlő szövétnéke árván maradt nemzetünknek. Ezek után indítványozta, hogy a bizottsági ülés jelen jegyzőkönyvében örökítse meg Felséges Királynéknak dicső emlékét. A megjelent tagok egyhangulag elfogadták azt. A gyűlés ezenkívül a következő határozatokat hozta: 1. Felséges Királynéknak dicső emlékének megörökítésére «Erzsébet-ligetek» alkotását határozatilag kimondják, és pedig: Lemesen a járás székhelyén, Berettőn, Budaméren, Kakasfalun és Szent-Péteren. 2. Fájdalmasan emlékszik meg a bizottság *Plaveczy József*, volt sovári esperes, somosi plébános és mezőgazdasági-bizottsági tag elhunytáról, ki életben mindenkoron tevékeny munkálkodással vett részt a bizottság minden oldalú működésében; ez okból a bizottság emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti s arról jegyzőkönyvi kivonattal úgy a kerület esperesét, vaia mint hozzátartozóit értesíteni határozta. 3. Nagy sajnálattal vették tudomásul egyik ügybuzgó tagjának, *Voksz Gusztáv* m. kir. keczer-pekléni erdésznek a vármegyéből való távozását s tevékeny ügybuzgalmú működését jegyzőkönyvileg megörökítették s arról őt jegyzőkönyvi kivonattal kiértesítik. 4. Megállapították a bikavizsgálatok határidejét, a működési terv elkészítése kapcsán s nemkülönben megválasztották a bika-

vizsgálati bizottsági tagokat a főszolgabíró elnöklésével: *Chotvách Endre* ev. főesperes, *Kovaliczky Mihály* urad. igazgatót, *Tirpák József* urad. tisztartót, *Vaskó József* urad. tisztartót és *Gyulai János* állatorvost. 5. Az elnök főszolgabíró a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésre vonatkozó vármegyei szabályrendelet kiegészítésére vonatkozó javaslatát a bizottság magáévá tette azzal, hogy azt megfelelő intézkedés végett a vármegyei mezőgazdasági bizottsághoz felterjeszti. Több apróbb intézkedés után az elnök főszolgabíró az ülést berekesztette. A járás közönsége pedig nagy hálával tartozik főszolgabírájának, a ki sem időt, sem fáradságot nem ismer akkor, a midőn járasa mezőgazdaságát felvirágzásáról és fejlesztéséről van szó. *Tarcsai.*

* **Aldozatkész pénztézet.** Kiváló pénztézetünk: az *Eperjesi Bankegylet*, az eperjesi jogakadémia immáron 20 év óta állandóan adott 100 frtnyi évi adományát újabb 10 esztendőre megújította. Örömmel és teljes elismeréssel hozzuk nyilvánosságra a hazai tanügyi érdekében hozott ezt a nemes és nagylelkű adozatkészéget.

* **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület eperjesi köre** február 18-án, nagyszámú közönség jelenlétében folytatta ismeretterjesztő felolvasásait a vármegyei ház nagytermében. Ezúttal *dr. Körösy György* tartott előadást «a csillagászat köréből». Előadó lényegileg az u. n. Kant-Laplaç-féle világalakulási elmélet alapján szólott az égitesteknek s közöttük földünknek alakulásáról, a napról és boiyóiról, a föld különféle mozgásairól, stb. Előadását számos mutatóanyagval érzékítette, melyek között különösen érdekesek voltak a vetített képek s ezek között főképen az ég ködeinek, valamint a nap-protuberanciáknak a képei. Előadó előadását február 25-ikén folytatta.

* **Az Eperjesi Bankegylet** február 22-ikén tartotta közgyűlését *Szinyei Mersé István* főispán elnöke alatt. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak általunk már részletesen ismertetett jelentéseit egyhangulag elfogadták s az évi osztalékot 7 frtban állapították meg. Az igazgatóság kilépő tagjait, t. i. *dr. Breyer Adolfot*, *Desszoffy Lajost* és *Oszwald Károlyt* egyhangulag újra megválasztották; hasonlóan egyhangulag választották meg a felügyelő-bizottság eddigi tagjait is, és pedig rendes tagokká: *Fest Lajost*, *dr. Horváth Ödönt* és *dr. Lakner Árpádot*, póttagokká *Péchy Ignácot* és *Baan Gésát*. Az osztalék kifizetése a közgyűlést követő naptól — tehát febr. 23-ikától — kezdve történik.

* **Műkedvelő színelőadás.** Kassán f. é. márczius 1-sején, az ottani jogakadémia polgársága, a Mensa Academica javára, tánczcal egybekötött színelőadást rendez, színehozván *L'Aronge A.*: «Doktor Klausz» cz. nagyszerű darabját. Az előadásban a közönségünk részéről oly előnyösen ismert *Kálnay Anna* és *Bessilla Vilmos* is résztvesznek, kik csak legközelebb voltak szívesek Széchenyi-körünket kiváló élvezetet nyújtó fellépésükkel szerencsésíteni.

* **Krompachon**, a Hungária-szállóban, február hó 25-ikén érdekes hangversenyt és vívó-akadémiát rendeztek. A tiszta jövedelem felét a krompachi rokkant munkások felségélyezésére fordítják.

* **A Szepesvármegyei Magyar Szinpartoló Egyesület** közelebb ülésezett Iglón. A színi-kerület igazgatójaul jövöre is *Kiss Pált* választották, kinek társulata 1899. október 1-től 1900. január közepéig Késmárkon, Iglón és Lőcsén fog játszani. Innét *Eperjesre* megy, hol hűsvétig marad. Így az igazgatónak a teljes félelv évad biztosítva van s ő ennek megfelelően fogja szervezhetni társulatát. A kormánysegély, a melyben az említett igazgató a lefolyt évadban részesült, 800 ft volt. Ugyanennyi összeget tett ki az a segélyezés, a melyben az igazgatót az egyes városok és testületek részint készpénzben, részint természetben nyújtott kedvezményekben részesítették.

* **A kassai löversenyek** ügye már mostan is foglalkoztatja az illetékesek figyelmét. A Kassai Falkavadász-társulat már most megtesz minden lehetőt a siker biztosítása tekintetében. Az ezidei versenyek határidejét június 1., 3. és 4. napjaira állapították meg.

* **Az Eperjesi Joghallgatók Testülete** folyó hó 18-ikán tartotta második félelv alakuló közgyűlését, melynek egyedüli tárgyát a tisztviselők választása képezte. Napiend előtt azonban a korelnök meleg szavakban emlékeztetvén meg a testület volt kitünő tagjának: *Raisz Antalnak* megrázó korai haláláról, indítványára a közgyűlés az elhalálozás felett érzett fájdalmát s a temetés alkalmával is kifejezésre juttatott őszinte részvétét jegyzőkönyvbe iktatta. Ezután következett az elnök-választás. A három jelölt közül *Osztermann Ernő* az első félelv elnök, eleve kijelentette, hogy az állást többé nem hajlandó elfogadni s mint korelnök a másik két jelölt: *Szentiványi Ferencz* és *Krayzell Miklós* között elrendelte az alapszabályok értelmében a titkos szavazást. Ennek eredményeként *Szentiványi Ferencz* abszolút szótöbbséggel elnök lön. Miután azonban a másik jelölt javára lemondott, *Krayzell Miklós* lett az elnök. Alelnökké *Polányi Gésát* pénztárossá *Lihan Jenőt*, főjegyzővé *Pothár Gusztávot*, aljegyzővé *Bartmann Símont*, ellenőrré *Gojducs Miklóst*, könyvtárossá *Heil Fausztint*, becsületbírósi elnökké *Szentiványi Ferenczet*, alelnökké *Fekete Lászlót*, titkárrá *Menesdorfer Bartalant*, másod-titkárrá *Hodinka Ernőt* választották.

* **Öngyilkosság a vasúton.** A poprádvölgyi vasúton — nem messze a szepes-bélai állomástól — egy fiatal nő revolvert vett elő és mellének szegezve, elűtötte. A szerencsétlent haldokolva vették ki a kocsiából. Az életűnt nő *Gretzmacher Arminné* szepes-bélai kereskedő volt, a ki az üzletében bekövetkezett nehéz anyagi helyzet miatt követte el tettét.

* **Népszámlálás.** Tudvalevőleg a törvény a népszámlálást minden tizedik, illetve a 0 számmal végződő években, január hó elsején, a kir. statisztikai hivatal

79—1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kis-szebeni kir. járásbírósnak 1899. évi V. 9. 1. számú végzése folytán dr. Prokopovics Béla kis-szebeni ügyvéd által képviselt „Hungária” műtrágya, kén-sav- és vegyi-ipar részvénytársaság felperes részére, **Roskoványi Miklós** roskoványi lakos alperes ellen 377 frt 50 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1140 frtra becsült ingóságokra a kis-szebeni kir. járásbírósnak 1899. évi V. 9. 2. számú végzésével a további eljárás elrendelvé, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Roskoványi községben, alperes udvarán leendő megtartása határidejéül **1899. márczius 9. napjának délelőtti 10 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt szarvasmarha a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívjuk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kis-Szeben, 1899. febr. 19-én.

Glück Bertalan,
kir. bírósági végrehajtó.

Mindenütt díszlik a híres
MACHLEID-féle
kecskeméti arckenőcsöt,
mely rövid használat után minden szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, porzást, kiütéseket, kellemezt, kiütéseket biztosan elmulaszt. Az arc szép, fiatal kellemes, de színt nyer tőle, a napbarnítástól megóvja. Kívülről hatása már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki orvokra megkedvelje. Hatása a kecskeméti növény-szappannal oly meglepő és elismert, melyet e téren szépitő-szer még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmos utóhatása sohasem lesz. Egy téglára használati utasítással 50 kr. — Egy darab kecskeméti növény-szappan 32 kr.

Hajnal-szesz.
Biztosan meggyógyít minden fájdalmat, így **köszvény, reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen** a legbiztosabban ható gyógyszer. Még alig volt esztendő, hogy számos, sikertelenül használt szernek után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elgyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr. Kapható:

Farkas Ignác
„Mátyás király” című gyógyszerárúháza Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszerárúházaiban.
Poraktár **Török József** gyógyszerárúháza Budapest.

A Tokaj-Közép-Hegyalján
nagyobb kiterjedésű, első osztályú, déli fekvésű és kényelmesen hozzáférhető s kezelhető
— újonnan telepítésre felette ajánlható —
parlag szőlőföld,
megfelelő úri-lakkal, tisztí- és kezelő-lakokkal s egyéb épületekkel,
nagy pinczékkel, sőt, ha a vevő óhajtja, kitűnő rét- és szántóföldekkel,
szabad kézből eladó.
Értekezhetni **Spissák Gyula** erdészszel Erdő-Bényén.

Az újkor legnagyobb csodája!

Ruhák műtisztítása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy képes vagyok bármennyire megromlott, pecsétes ruhákat (vegyileg) tisztítani és javítani, legyen az tinta-, zsír- vagy akármily foltokkal. Nemcsak férfi-ruhák, de egyszersmind női-ruhák és fehér derekak tisztítására is vállalkozom.

Bátorkodom felkérni a nagyérdemű közönséget, hogy ne Pálhoz küldje a bál ruhákat tisztítás és vasalás végett, hanem Péterhez **Fő-utca 56. sz.** alá, mert oly olcsón és jól csakis ott lehet vasaltatni, tisztíttatni és javíttatni férfi- és női-ruhákat.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

SIKORSZKY PÉTER

ruha-műtisztító

Eperjesen, Fő-utca 56-ik sz. a., bent az udvarban, a kapuban fényképkirakat, a Fekete Sas-szálló mellett.

■ Olcsó árak, szép tisztítás és javítás! ■

PSERHOFER J. vértisztító-labdacsai,

ezelőtt „általános labdacok” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, kólika, vértelülés, aranyér, beltétlenség** s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **verszegénység** s az abból eredő bajknál is, így **sápkórnaál, idegességből származó fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító-labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító-labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „Arany birodalmi almához”** címzett gyógyszerárúháza Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, **1 frt 5 krba** kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag **1 frt 25 kr.**, 2 csomag **2 frt 30 kr.**, 3 csomag **3 frt 35 kr.**, 4 csomag **4 frt 40 kr.**, 5 csomag **5 frt 20 kr.** és 10 csomag **9 frt 20 krba** kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kértük **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító-labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönfélébb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer úr!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerest az Ön felülmúlhatatlan vértisztító-labdacsáiból utánvétellel. Fogadja ez úton is a legmélyebb köszönetemet labdacsai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes úr!

Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer! Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knificz Teréz.

Mélyen tisztelt úr!

A legfőbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megúnta,

Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.

melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító-labdacsáiból s azoknak állandó használatá folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Tekintetes úr!

Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésem kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító-labdacsáiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy a gyomor-bajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü-liqueur, Bernhard W. O.-tól Brogenzben. $\frac{1}{2}$ üveg 2 frt 60 kr., $\frac{1}{4}$ üveg 1 frt 10 kr., $\frac{1}{8}$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszagatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen, ára 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-től. Egy üveg 50 kr.

Fagybalszam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kola-praeparatumok. Kitűnő szer gyomor- és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, $\frac{1}{2}$ liter 1 frt 60 kr., $\frac{1}{4}$ liter 85 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-től. Kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek), Pserhofer J.-től. Megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér. 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Útifüvedv, Pserhofer J.-től. Egy ált. ismert kitűnő háziszér hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen. 1 üvegcse 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannonchinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő-szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégl 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményeinél, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöztetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a **Pserhofer J. névaláírással** és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

PSERHOFER J. gyógyszerész, „Zum goldenen Reichsapfel”, Wien, I., Singerstrasse 15.

A Steinhübel-kerttel szemben levő
Hazslinszky-féle
kert
 egy vagy több évre
azonnal bérbeadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

767—1899. áu. szám.

Árverési hirdetés.

Az eperjesi kir. törvényszék mint telek-
 könyvi hatóság 4838—1898. tkvi sz. árverési
 hirdetménye értelmében a Varga János s neje
 Grexa Emilia és kiskorú Prúnyi Lajos és
 Erzsébet tulajdonát képező, az eperjesi 420. sz.
 telekjegyzőkönyvben A. I. r. 888. hrji sz.
 alatt irt ingatlan a **f. 1899-ik évi**
február 28-án délelőtt
10 órakor az eperjesi kir. törvényszék
 pertárában, nyilvános árverésen a kikiáltási
 áron alul is el fog adatni.

Debreczenben, 1899. évi február hó 2-án.

Debreczen szab. kir. város árvászeke.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.
 Általános Asbestárú-gyár.
 Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg **rend-**
kívül meg van elégedve az asbest-talppal lélelt cipő-
 pökökkel. Ó Fensége hosszabb gyalog-kirándulásán hasznáta e cipő-
 et és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknel.
 Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek mási-
 kat asbest-talpbéléssel ugyanannal a cipőszélességgel a mintájuk ide.
Hisszük, hogy e vadász-cipők ep oly
jók lesznek és ep oly megfelelőek, a mint
megteletők voltak a szalonzcipők.
 Zágráb, 1898. július hó 8-án. Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási
 bíróság elnöke, a következőket írja:
 Tisztelt Doktor ur!
 Az asbest-betűti cipők kitérőknek bizonyultak, szilárdan és puhán
 járok; megszünt minden lábfájdalom, úgy, hogy — azt hiszem — labbjam
 semmi további orvoslást nem igényel.
 Szíves tanácsait köszöni. Tisztelettel híve
 Dániuson, 1897. szeptember 17-én. Wekerle Sandor

Nincs többé lábfájás!

**Órjuk lábainkat hidegtől,
 nedvességtől és meghűléstől!**

Sem tyúkszem, sem izzadós
 láb, sem borkeményedés, sem láb-
 daganatok, sem lábégés.
 Rövid idejű viselés után megköny-
 nyobbul a járása annak, ki
 cipőjét dr. Höggyes-féle, az egész vi-
 lágon szabadalmazott asbest-
 talpbéléssel látja el.
 Kettős vastagságú 1 forint 20 kr., egyszerű 60 kr.,
 homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.
 Az asbest-talpbélés kitérőséget legjobban bizonyítja,
 hogy a cs. és kir. közös-hadseregnek és a m. kir. honvé-
 ségnek eddig 22,500 pár szállítottatott.
 Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges
 beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és kö-
 szönetnyilvánítások ingyen.
Viszonteladónak megfelelő árengedmény!
ÁLTALÁNOS ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
 BUDAPEST, VI., SZÍV-UTCZA 18.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálása-
 nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdá-
 lomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényel,
 csúsznál, tagszaggatással és meghűlésekkel és az orvosok
 által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendelotik. A
 valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
 elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
 szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árában majdnem minden
 gyógyszerertárban készletheben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
 vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
 több kisebbértékű utaztat van forgalomban. **Ki**
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
 RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

KATHREINER-FÉLE
Kneipp
maláta kávé.

Az anyamama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-,
 szív- és gyomor bajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva.
 Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn
 s most már az országon kívül
 is elterjedt a híre, a mennyiben
 ma már sok nemes és vadoncz-
 csemetét szállít Horvát-Szlavon-
 országot, Bosznia, Cseh- és Morva-
 ország, Galiczia, Bukovina, Stájer-
 ország, Alsó- és Felső-Ausztria,
 valamint Szerbia, Bulgária, Ro-
 mánia és Németország részére.
 Nemesfa-állomány a ezáltal
 500,000 darab; vadoncz-állomá-
 nya 8 millió. A czég évenként
 4500—5000 rendelőnek küld szál-
 lítványokat. A gyümölcsfa-iskola
 teljesen homoktalajon létesült
 s így az **homoki szőlőtelepí-**
tőknek kincsesháza azért,
 mert tudva van, a homoktalajból
 kikérült fa a homokföldben épen
 úgy, mint az agyagos, kövecses
 talajban, nemkülönben a lapos
 és magas (hegyes) fekvésnél min-
 dig biztosabban ered meg és fej-
 lődik, mint az, mely agyagos iszap-
 lerakodású vagy túlságosan kövé-
 rített talajban állittatik elő. A gyü-
 mölcsfajok boldogult **Bereczky**
Máté mezőköveszházi hírneves
 telepéről valók. **Úgy magasde-**
rekl, valamint törpe csemeték
megrendelhetők körte, alma,
szilva, őszibarack, kajszin-
barack, cseresznye, meggy,
lasponya, birs, dió és eperből.
 Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyö-
 kerű, fajhiteles, igen szép cseme-
 ték darabjai azok erőssége szerint
 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves
 igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagyban vételnél az árák külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt
 gyümölcsfajokból táblaírítás folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint
 2—5—7—10—15 krtól, melyek gazdag gyökérezetűknél fogva főként nagyban telepítéshez olesóságuk folytán igen
 ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségnél megrendelhetők a fentirt czégnél.
 A gazdag gyökérezetű vadonczok 1000-c, azok erőssége szerint, 5 forint 85 krajczártól 10 forintig terjed. Nagyobb vétel-
 nél 5—10—15% engedmény. — Levél-czim:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czegeleden.
 Tessék árjegyzéket kérni!

Nyomatott Kösch Árpád könyvnyomtató-intézetében Eperjesen.

Előfizet
 negye

Hirdetési
 tesert jutányo

Az e

A pe
 nak egy
 találó és
 a bírói
 milyen
 s ezekb
 hogy m
 népelet
 lett vol
 dik fázis
 szerű bí
 a nép-or
 hogy a
 irányba
 szerveze
 kapcsol
 séget é

A m
 melynek
 nősen
 keznek
 az eskü
 a melyk
 legtokél
 Saját
 nek egy
 az eskü
 mással
 tagadha
 pontja
 -állandó
 nünk, h
 magabó
 rendsze
 a szemp
 alig lete
 hogy m
 is, a m
 hozatal
 zóinek

Vágnamón
 által nyelhe
 kszóit

Komoly
 Piros mé
 Csikaját
 A piross
 Maga ul
 Kapaszkó
 Vessző
 Gyöngyö
 Fürgéje
 Szánka o
 Lenn a
 Berkeny
 Hajt a l
 Hajt ind
 Utaz egy
 Hát im
 Már egy
 O szav
 Maga m
 Farkas
 Kórság
 Nem jutó
 Látó sze
 Mig vilá
 Mig ara
 Ott az
 Csak da
 Dall vir
 Virágtet
 Tetejét
 Felhők
 Lombjok
 Egen ál
 Csak
 Dalla fö
 Aranyt
 Dalla g
 Hegye
 * Az igy
 vagy két
 eredetile